

Toimintakertomus 2015

Rakennusvirasto

Hyväksytty Ytlk _8_. _3_.2016

23.2.2016

Sisällysluettelo

1 Kaupungininsinöörin katsaus	3
2 Toiminnan tarkoitus ja keskeiset tehtävät.....	4
3 Yleisten töiden lautakunta.....	4
4 Organisaatio	6
5 Talous.....	6
5.1 Tuloslaskelma	6
5.2 Tase	7
5.3 Sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	9
6 Henkilöstö	10
7 Ympäristö	11
8 Käyttötalous	12
8.1 Katu- ja puisto-osasto	12
8.2 Palveluosasto.....	23
8.3 Arkkitehtuuriosasto	29
8.4 Hallinto-osasto.....	34
8.5 HKR-Rakennuttaja.....	37
9 Investoinnit.....	40
9.1 Kadut, liikenneväylät ja radat (803)	40
9.2 Puistorakentaminen	42
9.3 Esirakentaminen ja lähiörahastohankkeet.....	43
9.4 Katu- ja puistoinvestointien tulevaisuuden näkymiä.....	43
9.5 Irtaimen omaisuuden hankinta.....	43
9.6 Tilastot ja taulukot	44
LIITTEET.....	45
Rakennushankeluettelo	45
Suoritteet ja tunnusluvut	48
Palkinnot, tapahtumat, julkaisut ja esitteet	50

Kannen kuva: Roy Koto: Helsinki-päivä Leninipuistossa 12.6.2015

23.2.2016

1 Kaupungininsinöörin katsaus

Muuttoa ja muutosta

Rakennusviraston vuotta 2015 leimasi muutto uusiin tiloihin, teimme koko vuoden muuttoa Kasarmikadulta Elimäenkadulle. Vuoden alkukuukausina emme vielä tienneet, minne muutamme. Rakennusviraston vanha toimitalo tontteineen Kasarmikadulla oli käytännössä myyty. Viiden sadan työntekijän muutto tilasta, jossa virasto oli toiminut lähes sata vuotta oli iso hyppäys uuteen, vaikka vastassa olivat uudet, hienot monitoimitilat ja uudenlaiset, vuorovaikutteisemmat tavat tehdä työtä.

Kaupungin johtamisjärjestelmän ja teknisten virastojen yhteisen talohankkeen valmistelut oli toinen keskeinen vuoden 2015 asia. Tuleva vuosikin siivittää uudistuksiin, joita näistä hankkeista ja niihin liittyvistä päätöksistä seuraa.

Kaiken tämän myllerryksen keskellä olemme kuitenkin hoitaneet ydintehtäviämme ja saaneet siitä vuoden mittaan paljon kiitosta ja palkintoja. Esimerkiksi Esplanadinpuiston jouluvaloista tuli paljon hyvää palautetta. Kaikissa menestyshankkeissamme keskeistä on yhteistyö ja yhteiset onnistumiset.

Alueprojektit etenivät erityisesti Pasilassa ja Kalasatamassa voimakkaasti, mikä näkyi katujen rakentamisessa, kunnostustöissä ja niiden myötä liikennejärjestelyissä. Helsinki on rantarakentamisen moderni osaaja.

Kiertotalous ja massojenhallinta ovat tuottaneet merkittäviä säästöjä kaupungin toiminnassa ja merkittäviä ympäristövaikutuksia. Kun vielä vuonna 2010 rakennusviraston työmailta vietiin 300 000 kuutiota ylijäämämaita Vantaan ylijäämämassoja vastaanottopaikoille, vuodesta 2014 alkaen maita ei ole sinne mennyt enää yhtään.

Viestinnän merkitystä ei voi liikaa korostaa. Twitter-palvelumme on saanut jatkuvasti lisää seuraajia ja uusia palkintoja ja huomionosoituksia. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus palkitsi rakennusviraston Onnistumistarinat-kilpailussa ensimmäisellä palkinnolla innostavasta virkakielityöstä.

Vuoden aikana henkilöstömme vahvistui ulkovalaistustoimiston siirryttyä meille. Vuosi oli valoisampi senkin johdosta, että Helsinki toimi ulkovalaistuksen LUCI-konferenssin isäntänä. Muutenkin LED-valaistuksen avulla on pystytty pitämään kustannukset kurissa valon tuomasta turvallisuudesta tinkimättä.

Muutoksista huolimatta ydintoimintojen hoitaminen mahdollisimman hyvin pitää turvata.

Raimo K Saarinen
kaupungininsinööri

23.2.2016

2 Toiminnan tarkoitus ja keskeiset tehtävät

Viraston toiminnan tarkoitus

Toiminnan tarkoituksena on kestävä, kaunis ja toimiva kaupunki asukkaiden, yritysten ja maan pääkaupungin tarpeisiin. Rakennusviraston palvelut takaavat viihtyisät ja toimivat katu- ja viheralueet sekä toimitilat, mikä tuo lisäarvoa helsinkiläisille.

Keskeiset tehtävät

Yleisten töiden lautakunnan ja rakennusviraston toimialana on vastata Helsingin katujen ja viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta, ylläpidosta ja valvonnasta. Virasto vastaa myös omalta osaltaan kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Tehtävänsä rakennusvirasto hoitaa yhdistämällä mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti viraston henkilöstön ja ulkopuolisten yritysten voimavarat.

Tärkeimpiä rakennusviraston tehtäviä ovat:

- katujen ja viheralueiden investointihankkeiden tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden ylläpidon tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden ulkovalaistuksen tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden strateginen suunnittelu
- yleisten alueiden asiakaspalvelu
- yleisten alueiden käytön ohjaus ja valvonta (luvat ja vuokraukset)
- kunnallinen pysäköinninvalvonta ja maksullisen pysäköinnin järjestäminen sekä ajoneuvojen siirronvalvonta
- infra- ja toimitilahankkeiden rakennuttaminen
- metron ja lähiliikenteen, väestönsuojien, pysäköintilaitosten ja muiden erityisrakennusten rakennuttaminen
- kaupungin toimitiloihin ja muuhun rakentamiseen liittyvät suunnittelu- ja asiantuntija-palvelut
- energiatehokkuuteen liittyvät asiantuntijatehtävät
- pilaantuneiden maiden ja ylijäämämassojen tilaaja- ja asiantuntijatehtävät

3 Yleisten töiden lautakunta

Yleisten töiden lautakunta kokoontui vuoden aikana 40 kertaa ja pöytäkirjaan kirjattiin 541 pykälää.

Merkittäviä vuoden 2015 aikana lautakunnassa käsiteltyjä asioita olivat mm.

- kaavalausunnat Vartiosaaren osayleiskaavasta, Östersundomin yleiskaavasta ja Helsingin yleiskaavasta

23.2.2016

- Helsingin ulkovalaistuksen tarveselvitys / ytlk 13.1.2015
- Yleisten alueiden ylläpitopalvelut, luonnonhoidon ja kaupunginpuutarhan palvelut, ylläpitosopimus 2015-2017/ ytlk 3.2.2015
 - ensimmäinen 3-vuotinen sopimus Staran kanssa
- Sähkötoimitussopimusten siirtyminen Helsingin Energialta Helen Oy:lle / ytlk 10.3.2015
 - Helenin yhtiöittämisen seurauksena yleisten alueiden sähkötoimittajakin vaihtui!
- Käytetyille huumeruiskuille tarkoitettujen erilliskeräysastioiden vakiinnuttaminen Helsingin yleisillä alueilla / ytlk 9.6.2016
- Yleisten töiden lautakunnan lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne-, ja infrastruktuurivastuualueen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta vuosiksi 2016-2019 / ytlk 18.8.2015

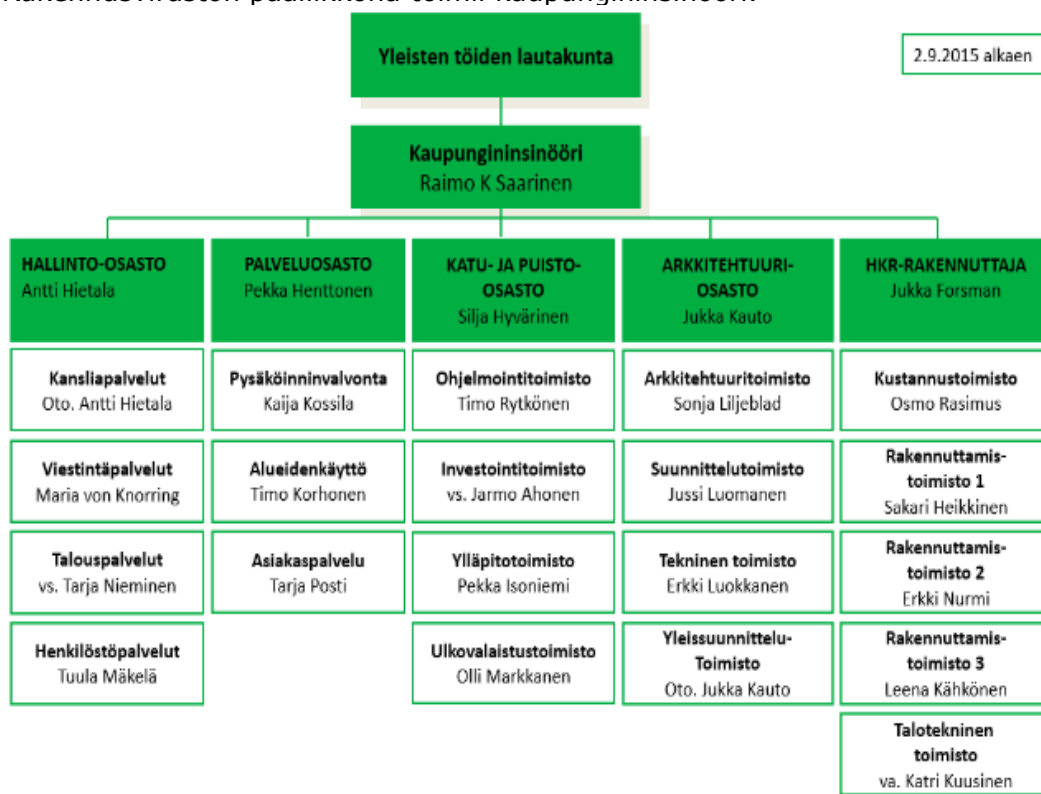
Lautakunnan kokoonpano vuonna 2015

Kokoomus	Jarmo Nieminen (pj.) , 6.10.2015 saakka varajäsen Sirpa Norvio
	Terhi Koulumies (pj.) 7.10.2015 alkaen varajäsen Sirpa Norvio
	Mariam Rguibi varajäsen Mikko Virkamäki
	Dennis Pasterstein varajäsen Paula Hiidenhaukka-Valtonen
Vihreät	Antti Möller varajäsen Jussi Heinämies
	Pörrö Sahlberg varajäsen Taija Ståhlberg
Sosiaalidemokraatit	Eija Paananen, varajäsen Wiking Vuori
	Tuomo Valokainen, varajäsen Maija Wirén
Vasemmistoliitto	Henrik Nyholm (varapj.) varajäsen Aura Kostiainen
Perussuomalaiset	Maria Landén varajäsen Matti Kopra
Kaupunginhallituksen edustaja	Hannu Oskala varalla Otso Kivekäs 19.1.2015 alkaen

23.2.2016

4 Organisaatio

Yleisten töiden lautakunta ohjaa ja valvoo rakennusviraston toimintaa. Rakennusviraston päällikkönä toimii kaupungininsinööri.

5 Talous

Rakennusviraston käyttömäärärahoilla hoidetaan katu- ja viheralueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa sekä niihin liittyviä teknisiä palveluja. Katu- ja puisto-osasto vastaa viranomaisyksikkönä katu- ja viheralueiden ylläpito- ja hoitotoimintojen suunnittelusta, tilaamisesta ja valvonnasta. Arkkitehtuuri-osasto tuottaa ensisijaisesti kaupungin tarpeisiin toimitila- ja muuhun rakentamiseen liittyviä suunnittelu- ja asiantuntijapalveluja hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Palveluosasto vastaa yleisten alueiden asiakaspalvelusta, kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta ja maksullisen pysäköinnin järjestämisestä sekä alueiden käytön ohjauksesta ja valvonnasta. Hallinto-osasto vastaa viraston keskitetyistä hallintopalveluista.

HKR-Rakennuttaja on Helsingin kaupungin toimitila- ja infrahankkeiden rakennuttamista hoitava nettobudjetoitu tuloyksikkö.

5.1 Tuloslaskelma

Tilinpäätöksen kokonaistulot olivat 71,2 milj. euroa (70,4 milj. euroa v. 2014). Tulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,9 milj. euroa (1,2 %). Kokonaismenot olivat

23.2.2016

123,9 milj. euroa (137,8 milj. euroa v. 2014). Menot pienenivät 13,9 milj. euroa (10,1 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakate eli kokonaistulojen ja -menojen erotus oli – 52,7 milj. euroa (–67,4 milj. euroa v. 2014). Toimintakate osoittaa verovaroilla rahoitetun osuuden niistä viraston palveluista, joista ei peritä erillistä maksua asukkailta tai käyttäjiltä.

Käyttöomaisuuden poistot olivat 79,5 milj. euroa (71,5 milj. euroa v. 2014). Käyttöomaisuuden poistot perustuvat poistosuunnitelmaan, jossa poistoajat on mitoitettu vastaamaan omaisuuden kulumista.

Tilikauden tulos oli – 132,2 milj. euroa (– 138,9milj. euroa v. 2014).

Tuloslaskelma vuodelta 2015		
	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	71 236	70 378
* Myyntituotot	18 555-	19 086-
* Maksutuotot	22 863-	18 432-
* Tuet ja avustukset	17-	234-
* Vuokratuotot	8 379-	8 913-
* Muut toimintatuotot	10 854-	11 919-
* Valmistus omaan käyttöön	10 568-	11 795-
Toimintakulut	123 923	137 787
* Palkat ja palkkiot	21 217	20 545
* Henkilösivukulut	7 153	6 823
* Palvelujen ostot	82 165	95 241
* Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 957	2 817
* Avustukset	40	41
* Vuokrat	5 619	11 375
* Muut toimintakulut	772	945
Toimintakate	52 688-	67 409-
Poistot ja arvonalentumiset	79 525	71 506
Tilikauden tulos	132 213-	138 915-

5.2 Tase

Rakennusviraston taseessa esitetään viraston hallinnassa oleva käyttöomaisuus sekä viraston toimintaan liittyvä rahoitus- ja vaihto-omaisuus. Taseen velkoihin kuuluvat lyhytaikainen vieras pääoma ja sisäiset velat kaupungin keskuskassalle.

Käyttöomaisuutta ovat katu- ja viheraluerakentamisesta syntynyt omaisuus sekä muu irtain omaisuus. Julkisten rakennusten rakentamis- ja muun investointitoiminnan omaisuusarvot siirretään valmistumisen jälkeen kaupungin muiden hallintokuntien taseisiin.

23.2.2016

Käyttöomaisuuden arvo on 971,7 milj. euroa (943,9 milj. euroa v. 2014). Valtaosa käyttöomaisuudesta eli 918,9 milj. euroa (886,1 milj. euroa v. 2014) on katuja ja puistoja sekä niihin liittyviä kiinteitä rakenteita. Rakennusviraston käyttöomaisuus ei sisällä maapohjan arvoa. Muun irtaimen käyttöomaisuuden arvo on 2,0 milj. euroa.

T A S E 31.12.2015		
	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
<i>PYSYVÄT VASTAAVAT</i>	971 695	943 900
* Aineettomat hyödykkeet	50 690	55 307
* Aineelliset hyödykkeet	920 991	888 579
Rakennukset yhteensä	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	918 892	886 056
Koneet ja kalusto	1 999	1 968
Keskeneräiset hankinnat	100	555
* Sijoitukset	14	14
<i>VAIHTUVAT VASTAAVAT</i>	41 833	38 224
* Vaihto-omaisuus	20 242	19 020
Aineet ja tarvikkeet	83	92
Keskeneräiset tuotteet	20 159	18 927
* Lyhytaikaiset saamiset	21 591	19 202
Myyntisaamiset	12 776	11 216
Muut lyhytaikaiset saamiset	8 815	7 986
Siirtosaamiset	0	0
* Rahat ja pankkisaamiset	1	2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 013 529	982 123
VASTATTAVAA		
<i>OMA PÄÄOMA</i>	265 431	397 644
* Edellisten tilikausien yli/alijäämä	397 643	536 558
* Tilikauden yli/alijäämä	132 213-	138 915-
<i>LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA</i>	42 024	40 297
* Saadut ennakot muilta	22 534	22 110
* Ostovelat	15 922	15 762
* Muut lyhytaikaiset velat	3 422	2 318
* Siirtovelat	146	107
<i>SISÄISET YHDYSTILIT</i>	706 074	544 182
* Lähte- ja käyttötilit	706 074	544 182
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 013 529	982 123

23.2.2016

5.3 Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Katupölyn (PM10) pienhiukkasmäärät eivät ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja Mannerheimintien mittauspisteessä.

- Tavoite toteutui.
- Raja-arvotaso on ylittynyt tänä vuonna Mannerheimintiellä 6 kertaa. Sallittu ylitysmäärä on 35 kertaa vuodessa.
- Raportti on luettavissa Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) www-sivuilla.

2. Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 70 prosenttia hyötykäytetään kaupungin rakennuskohteissa.

- Tavoite toteutui
- Vuonna 2015 siirretty massamäärä oli 507 720 t, josta 91 % ohjattiin kaupungin sisäisiin hyötykäyttökohteisiin. Kaupungin ulkopuolelle ohjatut massat menivät maksullisiin hyötykäyttökohteisiin. Maa-ainesjätettä ei muodostunut.
- Kuukausikohtaiset kuormamäärät on saatavilla katu- ja puisto-osaston massakoordinaattorilta.

3. Rakennusvirasto vaatii liikenteellisesti merkittäville alueille maankäyttölupaa hakevilta työstä aiheutuvien haittojen hallintasuunnitelman, jonka perusteella hankekohtaiset lupaehdot asetetaan.

- Tavoite toteutui
- Haittojen hallintasuunnitelmassa tuli arvioida kaikki työmaasta aiheutuvat haitat. Haitat jaoteltiin liikenteen, melun, pölyn, esteettisen haitan, ympäristövaurioiden sekä alueen liiketoiminnan suhteen. Lisäksi suunnitelmassa tuli esittää mahdollisimman kattavasti ne tekijät/ toimenpiteet, joilla kyseisiä haittoja tulitaisiin pienentämään tai estämään, sekä ne osapuolet, joiden olosuhteisiin kyseinen haitta tulisi olennaisesti vaikuttamaan. Suunnitelmassa edellytettiin myös tietoa niistä osapuolista, joita haitan minimoimiseksi tuli hankkeesta tiedottaa.
- Tavoitteen toteutuminen on dokumentoitu alueidenkäytön verkkohakemistoon.

4. Liikenteen ja liikkumisen toimivuutta talviolosuhteissa parannetaan lumilogistiikkaa tehostamalla asuntokatujen talvihoidon laatu- ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

- Tavoite toteutui.
- Toimistopäällikön päätös isompien lavakokojen käyttämisestä 20.1.2015. Lautakunnan päätös asiasta 3.2.2015. Urakoitsijoita informoitiin asiasta. Lavakokoja seurattiin työmaakokouksissa, koontiraportti osoitteesta

23.2.2016

<https://www.hsy.fi/fi/asiantuntijalle/ilmansuojelu/ilmanlaatutiedotus/Sivut/Raja-arvotason-ylitykset.aspx>

- Kuutioperusteista laskutusta kokeiltiin Pakilan urakassa.
 - Tavoiteena oli toteuttaa uudet talviaikaiset liikennejärjestelyt Herttoniemen, Käpylän, Oulunkylän ja Haagan alueella ja järjestää asukastilaisuudet alueilla. Kaikkia pysäköintijärjestelyitä ei otettu leudon talven vuoksi käyttöön. Toimittiin joustavasti todellisen tarpeen mukaan. Valmius kaikkien liikennejärjestelyiden käyttöön ottoon olisi tarvittaessa ollut. Asiasta järjestettiin asukastilaisuudet eri alueilla.
- 5. Rakennusvirasto laatii rakennetut ja luonnonmukaiset alueet kattavan viheralueohjelman suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon ohjausvälineeksi.**
- Tavoite toteutui.
 - Yleisten alueiden ohjelman luonnos käsiteltiin viraston johtoryhmässä 7.12.2015. Dokumentti ja lisätiedot saatavissa rakennusviraston arkkitehtuuriosastolta.
- 6. Rakennusviraston energiansäästötavoite 2015 on energiansäästöneuvottelukunnan ohjeistuksen mukaisesti 8 % vuoden 2010 kokonaisenergiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet.**
- Tavoite toteutui.

6 Henkilöstö

Rakennusviraston henkilökunnan määrä oli vuoden lopulla 449 vakinaista henkilöä. Vakinaisen henkilöstön määrä nousi neljällä henkilöllä. Vuoden alussa rakennusvirastoon siirtyi Helsingin Energialta 16 henkilön ulkovalaistusyksikkö. Lisäksi Helsingin Satamalta tuli kaksi henkilöä ja viisi avointa vakanssia. Rakennusviraston vakinaisen henkilöstön määrä olisi ollut laskeva ilman edellä mainittuja henkilösiirtoja.

Rakennusviraston lokakuun lopulla tapahtunut muutto monitoimitiloihin edellytti laajan henkilöstön kehittämisprojektin toteuttamista. Hyvin erilaisin toimitatavoin henkilökunnan kanssa yhdessä tutkittiin ja opiskeltiin, miten uudenmuotoinen työtila voi tukea avointa vuorovaikutusta, enenevää yhteistyötä sekä työn menestyksellistä suorittamista. Monitoimitilaan siirtyminen oli myös askel paperittoman toimiston suuntaan.

Niin monipaikkainen työ kuin paperittoman toimiston suuntaan eteneminen edellyttää henkilöstöltä hyviä tietoteknisiä taitoja. Edellisen johdosta koko henkilökunta osallistui tietoteknisten taitojen osaamiskartoitukseen. Kartoituksen tarkoituksena oli löytää tietoteknisen osaamisen tärkeimmät kehittämiskohteet.

Tulevaisuuden osaamistarpeiden ja tehtävien määrittely sekä töiden suorittamiseen liittyvä oikea resurssointi olivat pääasiallisia painopistealueita rakennusviraston henkilöstösuunnittelussa. Viraston rekrytointi- ja kehittämisskusteluprosesseja kehitettiin yhdessä keski johdon kanssa.

23.2.2016

Teknisten virastojen toimitilat ja yhteistyö – hanketta jatkettiin kaupungin myöntämän työhyvinvointimäärärahan avulla. Teknisten virastojen johtoryhmille järjestettiin yhteiskoulutusta uuden työn ja monipaikkaisen työnteon johtamisesta.

Työyhteisötaidot, muutosvalmiuden vahvistaminen, osaamisen lisääminen olivat keskeisiä henkilöstöön kohdistuneita kehittämiskohteita. Kunta 10-työhyvinvointikyselyn tuloksista käytiin työyksiköissä keskusteluja aktiivisesti.

7 Ympäristö

Rakennusvirastolla on ympäristöohjelma vuosille 2013–2016. Viraston ympäristöohjelma perustuu Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan asettamiin tavoitteisiin ja kaupunginvaltuuston strategiaohjelman sisältöön.

Esimerkkejä vuoden 2015 ympäristötyöstä tai -hankkeista:

- Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050 sekä rakentamisen ja ylläpidon teknisen huollon alueet – selvitys valmistui
- Helsingin vieraslaajinlaus ja metsäverkostosevitys ja rakennusviraston viherkattostrategia valmistuivat
- HKR-Rakennuttajan vetämä infra- ja talorakentamisen ympäristöasiakirjan laatiminen aloitettiin
- Hankintojen ympäristökriteerien käytön kartoitus aloitettiin
- Talvikauden 2015–2016 pyöriteiden reittikohtaista talvihoidon ja uusien liukkaudentorjuntamenetelmien pilotointi aloitettiin
- Elohopeahöyrylamppujen vaihtamista energiatehokkaampiin jatkettiin
- Helsingissä aiemmin kokeilemattomia puu- ja pensaslajeja istutettiin
- Ekotukihenkilöt järjestivät uusissa tiloissa Elimäenkadulla Jätepäivät -tempauksen, jossa opastettiin henkilöstöä lajittelussa
- Pyörällä töihin – päivänä tarjottiin pyörähuoltoa ja aamiaista viraston pyöräilijöille
- Puistokummien määrä lisääntyi 62 kummilla vuoden aikana. Heitä on yhteensä 594.
- Etätöyön edistämistä jatkettiin

Rakennusviraston keskeisimmät energiansäästötoimenpiteet vuodelle 2015

Mm. ulkovalaistuksen, toimitilojen ja yleisten alueiden energiatehokkuuden ja energiankulutusta mittaavan tekniikan käyttöönottoa parannettiin. Loppuvuodesta aloitettiin portaiden lämmityksen ajantasainen energiakulutustietojen seuranta ja toimenpiteet seurantatietojen perusteella. Lisäksi kannustettiin käyttämään virastopyöriä ja julkista liikennettä työmatkoihin.

Ympäristöraportissa on laajemmin kuvattu ympäristöohjelman ja -johtamisen toteutuminen. Energiansäästösuunnitelman toimenpiteiden raportointi on myös osa ympäristöraportointia.

Vuonna 2016 ympäristöjohtamisen tärkeimpiä teemoja ovat kestävien hankintojen kehittäminen, ohjeistuksen laatiminen ja koulutuksen pitäminen sekä

23.2.2016

ympäristötilinpidon kehittäminen rakennusviraston siirtyessä kaupunkiyhteiseen Laske-taloushallintojärjestelmään. Lisäksi vuoden 2016 aikana aloitetaan uuden ympäristöohjelman laatiminen sekä edistetään viraston ympäristöasioiden ulkoista viestintää.

Hulevesien koordinointi

Kokonaisvastuu hulevesien hallinnasta ja organisoinnista on siirtynyt uudistetun lainsäädännön myötä vesihuoltolaitoksilta kunnille. Siirron myötä kunnan vastuulle on tullut uusia MRL 13 a luvussa määriteltyjä tehtäviä.

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle 8.9.2015 lausunnon maankäyttö- ja rakennuslain hulevesiä koskevan 13 a luvun viranomaistehtävien toimivaltajaosta. Esityksen mukaan rakennusviraston uusia tehtäviä tulisivat olemaan lainsäädännön yleisenä valvojana toimiminen, kunnan hulevesijärjestelmän ja kiinteistön hulevesijärjestelmän rajakohdan määrittäminen, hulevesien johtamista koskevien määräysten antaminen, kunnan hulevesimaksutaksan määrittäminen, hulevesien hallinnan järjestäminen asemakaava-alueilla yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa ja hulevesisuunnitelman laatiminen. Lisäksi rakennusvirasto vastaa kunnan hulevesijärjestelmän toteuttamisesta yhteistyössä tarvittavien tahojen kanssa. Esitys on kaupunginhallituksen käsittelyssä.

Keväällä 2015 käynnistyi kuntatekniikkasopimuksen puitteissa hulevesi-sopimusprojekti, jossa Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen sopivat HSY:n kanssa hulevesien hallintaa koskevista keskinäisistä vastuista. Hulevesisopimuksen on tarkoitus valmistua vuoden 2016 loppuun mennessä.

Rakennusvirasto on osallistunut vuonna 2015 käynnistyneisiin Storm Filter ja iWater EU-projekteihin. Storm Filter- projektiin rakennusvirasto tarjoaa pilottikohteen hulevesien suodatusmateriaalikoetta varten ja iWater- projektissa mm. päivitetään Helsingin kaupungin hulevesistrategia. Rakennusvirastossa vuonna 2015 käynnistettyjä hulevesihankkeita ovat mm. Haaganpuron hulevesisuunnitelma ja Vauhtitien kosteikon hulevesisuunnittelu. Kaavoitukseen liittyen rakennusvirasto osallistui mm. Malmin lentokenttäalueen osayleiskaavan ja Vartiosaaren osayleiskaavan hulevesisuunnitelman laatimiseen.

8 Käyttötalous

8.1 Katu- ja puisto-osasto

8.1.1 Osaston tehtävä

Katu- ja puisto-osasto vastaa Helsingin kaupungin katu- ja viheralueiden palvelujen järjestämisestä.

23.2.2016

8.1.2 Tuloslaskelmataulukko

Katu- ja puisto-osasto	Tulosbudjetti	Toteuma	Poikkeama
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Talousarviotulot	13 224-	11 596-	1 628
Myyntituotot	8 797-	7 074-	1 723
Maksutuotot	42-	18-	24
Tuet ja avustukset	213-	17-	196
Vuokratuotot	222-	222-	0
Muut toimintatuotot	350-	700-	350-
Valmisteverastojen muutos	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	3 600-	-3 565	35
Talousarviomenot	89 175	87 110	-2 065
Palkat ja palkkiot	4 760	4 564	196-
Henkilöstösivukulut	1 576	1 597	21
Palvelujen ostot	75 918	74 077	1 841-
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 331	5 578	247
Avustukset	30	20	10-
Vuokrat	790	758	32-
Muut toimintakulut	770	516	254-
Toimintakate	75 951	75 514	437-
Poistot	73 100	78 722	5622
Tilikauden tulos	149 051	154 236	5 185

8.1.3 Toimintavuosi 2015

Toimintaympäristön muutosten vaikutus

Helsingin Energia yhtiöitettiin vuoden 2015 alussa. Yhtiöittämisen myötä ulkovalaistustoiminta siirtyi rakennusvirastoon. Osana yhtiöittämistä ulkovalaistusomaisuus ja ulkovalaistusta operoiva henkilöstö (16 henkeä) siirtyi Helsingin energiasta rakennusvirastoon. Vuonna 2015 uudistettiin työtapoja ja yhdenmukaistettiin toimintaprosesseja muiden katu- ja puistotoimintojen toimintatapojen kanssa.

Helsingin Sataman yhtiöittämisen myötä rakennusviraston vastuulle siirtyi merkittävä määrä rantamuureja, erityisesti Kauppatorin ympäristöstä. Satama on peruskorjannut suurimman osan rantamuureista eikä niissä ole tällä hetkellä välitöntä korjaustarvetta, mutta seuraava peruskorjauskierros alkaa 10-20 vuoden kuluessa. Kaikkein huonokuntoisin laituriosuus Katajanokanlaiturin alkupäässä on jäämässä kiinteistöviraston vuokraamana tulevan meriuimalan alueelle. Tältä osin vastuu rakenteen kunnosta jää kiinteistövirastolle.

Ilmaston muutokseen sopeutuminen

Helsinkiin toteutettiin uusi hulevesirakenne osana EU-LIFE rahoitteista CITYWATER -hanketta, joka kuuluu Helsingin ja Turun yliopiston koordinoimaan Itämerihaasteeseen. Rakenne puhdistaa ja viivyyttää Maaliikennekeskuksen ja Metsäläntien hulevesiä biosuodattamalla niitä ennen johtamista Haagan puroon.

23.2.2016

Rakennusvirasto on käynnistänyt hankinta- ja taimilogistiikkajärjestelyjen valmistelun yhteistyössä rakentamispalvelu Staran kanssa. Rakennusvirasto on myös aktiivisesti syventänyt markkinatuntemustaan sekä käynyt tavoitteeseen tähtäävää vuoropuhelua taimituottajien kanssa.

Rakennusvirasto on osallisena ns. ilmastokatuhankkeessa, jossa etsitään uusia ilmastoratkaisuja yhdessä alueen yritysten, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Puiston suunnittelun vuorovaikutusta pilotoitiin työpajassa, jossa myös monikielisyys oli huomioitu jo kutsussa. Puiston rakentamisen vuorovaikutusta pilotoitiin esittelemällä rakennussuunnitelmaa maastossa ennen rakennustyön käynnistymistä.

Hallintokuntarajat ylittävät toimenpiteet

Rakennusvirasto on yhdessä massatyöryhmän kanssa käynnistänyt kaupunginhallituksen hyväksymän kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelman toteutuksen. Kaivumaiden sekä rakennuspurkujätteen käsittelyohje valmistui.

Kaupunkirakentamisen toimeenpanon nopeuttamista on pilotoitu osittaisella katu- ja liikennesuunnittelun vuorovaikutuksen yhdistämisellä.

YKT (yhteinen kunnallistekninen työmaa) -prosessin itsearviointi toteutettiin yhteistyössä YKT sopimuksen osapuolten kanssa. Tavoitteena oli itsearvioinnin kautta tunnistaa YKT -toiminnan laajentamiseen ja kehittämiseen vaikuttavat ja yhteisen prosessin toiminnan kannalta kriittiset pisteet, sekä muodostaa tarvittavat johtopäätökset seuraavan vuoden YKT -toiminnan suunnittelua varten. Rakennusvirastolla, kaupunkisuunnitteluvirastolla, HKL-Liikelaitoksella ja Staralla itsearviointi oli tulospalkkiotavoitteena.

Rakennusvirasto on osallistunut Liikenneinvestointihankkeiden ohjelmointiprosessin kehittämiseen, mm. osallistumalla Liikenneinvestointihankkeiden käsittelyohjeen laadintaan.

Toimintaa kehitettiin

Katu- ja puisto-osaston kehittämisen painopisteteemoina vuonna 2015 olivat tuottavuuden parantaminen, rakentamisen ja ylläpidon laatu, rakennetun omaisuuden hallinta, energia- ja materiaalihokkuuden parantaminen.

Omaisuuden hallinnan kehittämistä on jatkettu vuonna 2013 valmistuneen projektisuunnitelman mukaisesti, omaisuudenhallintaryhmän koordinoimana. Vuonna 2015 kehitettiin mobiilityökaluja yleisten alueiden rekisterin katseluun ja päivittämiseen. Katu- ja puistohankkeiden tiedonhallintaa parannettiin ottamalla käyttöön dokumentinhallintajärjestelmä. Omaisuudenhallintaa parantavien menetelmien testausta ja pilotointia jatkettiin muun muassa katualueiden korjausvelan määrittelyssä sekä maastossa tapahtuvan kunto- ja korjaustarpeen arvioinnissa.

Osaston toimintajärjestelmän ja toiminnan prosessien mukaisuuden parantamista jatkettiin auditoimalla neljä keskeistä toimintaprosessia. Lisäksi katu- ja puisto-osasto auditoi neljä viraston muiden osastojen toimintaprosessia.

Mobile Note -sovellus otettiin käyttöön kartoitustyökaluna ja ylläpitourakoiden ohjauksessa. Kartoitustyökaluna sovellusta käytettiin syväsiiliöiden

23.2.2016

kuntokartoituksissa ja käsityöpajatuotteiden inventoinnissa. Taitorakenteiden ylläpito-hankkeissa sovelluksella nopeutetaan vauriokohteiden siirtymistä tarkastuksista toteutukseen.

Rakennusviraston hankintastrategiaan perustuvan, yleisten alueiden hankintasuunnitelmaan liittyvän ylläpidon pitkän tähtäyksen suunnitelman valmistelua jatkettiin Staran kanssa.

Yhteinen kunnallistekninen työmaa –prosessin seurantaan laadittujen mittareiden tuottamaa tietoa on kerätty vuoden 2015 aikana toteutuneista hankkeista. Kerätty mittaustieto kerryttää tausta-aineistoa varsinaista prosessin vaikuttavuuden arviointia varten.

Katu- ja puisto-osasto on ollut aktiivisesti mukana päivittämässä infrarakentamisen yleisiä laatuvaatimuksia (InfraRYL) ja määrämittaushjeita. Rakennustieto Oy julkaisi Infra2015 Määrämittaushjeet keväällä 2015.

Uusien katujen suunnittelussa on otettu käyttöön katusuunnittelun mallintamishje, esimerkkikohteina Tullivuori, Pohjoisbaana, Telakkaranta ja Saukonlaituri. Puistosuunnittelussa mallintamista pilotoitiin Hyvääntoivonpuistossa. Puistosuunnittelun mallinnusohjetta valmisteltiin.

Jätkäsaarella valmistellaan raksamallia, jonka avulla seurataan rakentamisen etenemistä tulevina vuosina. Hyvääntoivonpuiston taidetukimuurien mallipohjaisen urakan kilpailutusta valmisteltiin. Mallipohjainen rakentaminen on käynnissä Vartiokylänlahden tulvavallihankkeessa ja Isoisänsillan rakentamisessa.

Project Wisen käyttöönottoon liittyi kehitys- ja valmistelutyötä suunnitelmien saamiseksi esille kaupungin karttapalveluun. Vihtiin sijoittuvan ryhmäpuutarha Eerolan hankesuunnitelmaa valmisteltiin. Hankesuunnitelmassa selvitetään kiinteistöyhtiömuotoisen ryhmäpuutarhan perustamisedellytyksiä.

Yhteistyötä asukkaiden, yritysten ja järjestöjen kanssa investointihankkeissa

Vuorovaikutusta investointien suunnitteluhankkeissa on kehitetty yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa niin, että varsinainen vuorovaikutus osallisten kanssa tehtäisiin jo asemakaava- ja liikennesuunnitteluvaiheessa ja rakennusvirastossa tehtävä vuorovaikutus rajoittuisi lähinnä lakisääteiseen vuorovaikutukseen.

Yhteistä vuorovaikutusprosessia on hyödynnetty Tukholman kadun suunnitteluhankkeessa. Puistosuunnittelussa pilotoitiin vuorovaikutusprosessia järjestämällä Mustankivenpuiston suunnittelussa osallistavan suunnittelun työpaja. Työpajassa otettiin huomioon käyttäjien monikielisyys tekemällä kutsusta sekä tilaisuutta mainostavasta julisteesta kuusikieliset.

Puistosuunnitteluprosessia käytiin läpi yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ympäristötoimiston ja Lähiöprojektin kanssa ja kirjattiin mm. suunnitelmien vuorovaikutukseen liittyviä sujuvoittamistoimenpiteitä.

Rakentamisvaiheen vuorovaikutusta pilotoitiin Runar Schildtin puistossa järjestämällä asukkaille ennen rakennustyön alkua maastokävely, jossa esiteltiin suunnitelman sisältöä.

Ison Roobertinkadun katusuunnitelman laadinnan yhteydessä on testattu Helsingin ja Turun kaupunkien valmistelemaa investointien ilmasto- ja ympäristövaikutusten

23.2.2016

arviointimallia. Mallin luominen liittyy kuuden suurimman suomalaisen kaupungin kaupunginjohtajien aloitteeseen, jossa edellytetään ilmastovaikutusten parempaa huomioimista budjetoinnissa ja investoinneissa. Arviointimalli on luonteeltaan asiantuntijatyönä tehtävä ilmastovaikutuksen eri osatekijöiden arvio, jonka lopputulos tiivistetään yhdeksään vaikutusluokkaan. Arvio perustuu ympäristökeskuksen, rakennusviraston ja katusuunnitelman laativan konsultin arviointiin. Arviointimallin tavoitteena on siten myös tuottaa suunnittelun tueksi ideoita ilmastovaikutusten huomioimisesta eri keinoin.

Iso Roobertinkatu on myös yhtenä kohdealueena kaksivuotisessa ympäristökeskuksen vetämässä Ilmastokatu-hankkeessa, jossa etsitään uusia ilmastoratkaisuja yhdessä alueen yritysten, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Merkittävimmät ilmasto- ja ympäristöparannukset kävelykadulla ovat valaistuksen uusiminen energiatehokkaaksi, nupu- ja noppakiven uusiokäyttö mahdollisuuksien mukaan sekä katupuiden monimuotoisuuden lisääminen. Arvion mukaan olisi kiinnitettävä huomiota uusien katukivien valinnan ympäristökriteereihin (esim. hiilijalanjälki) sekä pohdittava kausikasvien käytön varmistamista terrassien rajauksissa.

Lisäksi kävelykadun perusparannushanke on toiminut kaupunginkanslian vetovastuulla olevan yritysvaikutusten arvioinnin yhtenä pilottihankkeena.

Yhteistyötä asukkaiden, yritysten ja järjestöjen kanssa ylläpidossa

Kontulan asukaspaneelin kysymyksistä järjestettiin asukkaille työpaja, jonka tavoitteena oli kehittää ylläpidon käytettävyyteen liittyvien kysymysten/arvioitavien asioiden ymmärrettävyyttä. Helsingin pyöräilijöiden (HEPO) kanssa käynnistettiin ”lumikummit” yhteistyötä. Pyöräilijät arvioivat pääpyöräteiden ylläpitokokeilujen onnistumista käyttäjänäkökulmasta.

Tammisalo-seuran kanssa pidettiin kevätsipuli-istutustalkoot. Kesäkuukaistutustalkoot korvattiin kukkasipuleiden istutustalkoilla.

Mellunmäen asukkaille järjestettiin asukasilta Mellunkylän leikkipuiston neppisautojen kunnostamiseksi.

Puistokävelyitä järjestettiin 22 kertaa ja kävijämäärä oli arviolta yhteensä 1510 henkilöä. Uutuutena oli draamakävely Topelius kohtaa Sibeliuksen Taiteiden yönä.

Osallistuttiin Kallio Block Partyn tapahtuman fasilitointiin tavoitteena roskattomuus ja tapahtuma-aikainen siisteys. Block Party kampanjoi vastikkeeksi nettisivuillaan siistin tapahtuman puolesta.

Malminkartanon hedelmätarhan ensimmäisessä sadonkorjuutapahtumassa syyskuussa oli reilu 1000 kävijää ja toisessa noin 150 kävijää.

Erilaisia talkoita järjestettiin runsaasti

- kevätsiivoustalkoita 189 kpl / arviolta n. 45 000 osallistujaa
- vieraslaji / hopearuutanan ongintatalkoita 7 kpl / 141 osallistujaa
- vieraslaji / vieraskasvien kitkentä tai niittotalkoita 21 kpl / 179 osallistujaa

23.2.2016

- muita talkoita 10 kpl (esim. ranta-, siivous-, lehtien haravointi, kukkasipuleiden istutus, ruovikonniitto, Vallisaari, Karhupuisto, Malminkartanon hedelmätarha talkoot)

Puistokummitoiminta jatkui ja uusia kummeja aloitti 62 ja vanhoja lopetti 12. Toimivia puistokummeja on 594.

Osallistuttiin asukaspaneelia käsittelevään radiohaastatteluun lähiradiossa.

Pyöräilyolosuhteiden parantamiseksi käynnistetyt talvihoitokokeilut saivat näkyvyyttä lehdistössä mm. HS, Metro, saksalainen Helsinki news, maakuntien lehdissä ja radiossa mm. Yle uutiset.

Kontulassa pidettiin vuoden aikana useita turvallisuuspalavereja. Tapaamisten vetovastuu on kaupungin kanslian turvallisuuskoordinaattorilla ja niihin osallistuvat nuorisoasiainkeskus, HKL metro, Kontulan ostoskeskuksen vartijat, Sympis, lähityö, kirjasto, Kontulan kiinteistöt oy, Kontulan asukasyhdistys, turvallisuuskoordinaattorit, poliisi, diakoniatyö ja rakennusvirasto.

Vallisaariyhteistyö jatkuu Metsähallituksen kanssa. Elokuussa mahdollistettiin 32 puistokummin osallistuminen talkoisiin saarella.

Ulkovalaistus

Energiansäästötoimenpiteet

Kaupunginhallitus käsitteli vuoden 2014 lopussa valmistuneen LED-selvityksen maaliskuussa 2015. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti jäljellä olevat elohopealamppuvalaisimet (10 000 kpl) tulee vaihtaa LED-valaisimiksi vuoden 2019 loppuun mennessä.

Vuonna 2015 vaihdettiin 2209 vanhaa valaisinta LED-valaisimiksi. Lisäksi laajennettiin valaistuksen ohjausta. Uudet valaisimet mahdollistavat aiempaa paremman valaistuksen säätelyn ja himmennuksen. Yöajan himmennysä lisättiin siten, että osassa valaistusta valaistustehoa alennettiin aamuyön hiljaisina tunteina katuluokasta riippuen noin 50 %.

Toimenpiteiden ansiosta katu- ja puistovalaituksessa käytetty kokonaisenergia väheni edellisestä vuodesta 911 MWh (1,8 %). Vuonna 2015 käytetty kokonaisenergia oli 48 526 MWh (49 437 MWh vuonna 2014). Samaan aikaan valaisinten kokonaismäärä kasvoi 906 valaisimella. Vuoden lopussa kaupungissa oli 86 068 ulkovalaisinta.

Merkittävät suunnitelmat

Vuonna 2015 jatkettiin valaistuksen tarveselvityksen toimeenpanoa. Jouluvalaistusstrategian valmistelua jatkettiin ja laadittiin asiaan liittyen ohjeistusta kiinteistöille ja yrittäjille. Lisäksi kaupunki toteutti Esplanadin jouluvalaistuksen osana jouluvalaistuksen kehittämistä.

Vuonna 2015 laadittiin julkisten taideteosten valaistusohjelma yhdessä kaupungin taidemuseon kanssa. Ohjelmassa esitetään 43 teoksen valaisemista sekä niiden valaistusperiaatteet. Vuonna 2015 valaistiin 18 veistosta. Teoksia esiteltiin syyskuussa kansainvälisille valaistusalan vieraille.

23.2.2016

Kansainvälinen toiminta

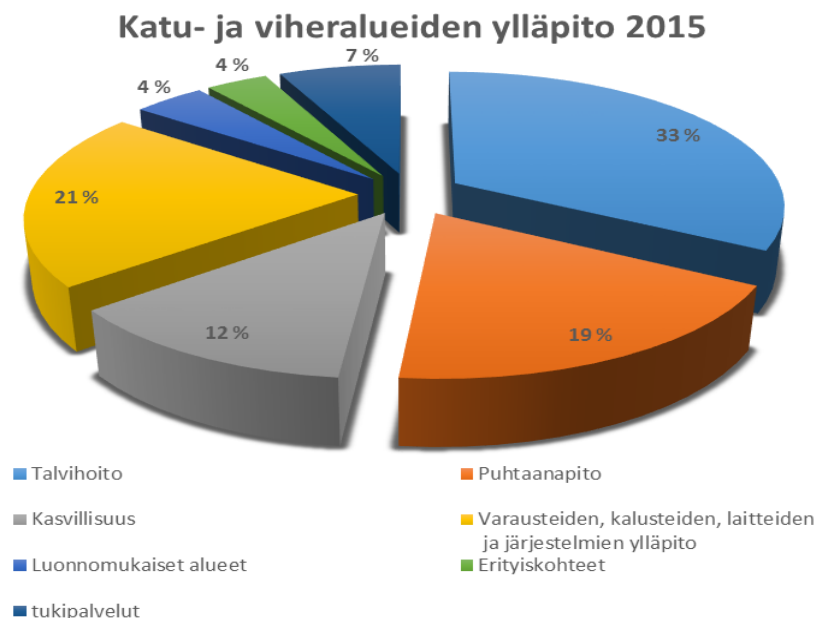
Helsinki järjesti kansainvälisen valaistusjärjestö LUCI:n (Lighting Urban Community International) vuoden 2015 vuosikokouksen ja kongressin. Kokousvieraita oli yli 30 kaupungista ja Finlandia-talolla järjestettyyn nelipäiväiseen kokoukseen osallistui yli 190 kokousedustajaa. Kokousjärjestelyt saivat osallistujilta laajaa kiitosta.

LUCI:n vuosikokouksen aikaan syyskuussa tehtiin myös Baanan valaistuskokeilu, missä Baanalle toteutettiin 12 tilapäistä valoteosta. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Suomen Valoteknillisen seuran ja Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa ja se toteutettiin vapaaehtoisvoimin. Teoksiin pääsivät tutustumaan kaupunkilaisten lisäksi LUCI-kokouksen kansainväliset vieraat. Tapahtuma herätti suurta kiinnostusta ja teoksia toivottiin pysyviksi. Kaupunki harkitsee joidenkin teosten toteuttamista pysyvinä.

Helsinki osallistui merkittävällä työpanoksella myös LUCI-järjestön LIGHT & ART työryhmän työhön. Työtä johtaa Göteborgin kaupunki ja siihen osallistuu Helsingin lisäksi Amsterdam, Lyon, Rotterdam ja Torino. Työn on määrä valmistua vuoden 2016 keväällä.

Ylläpitoon käytettiin 72,0 miljoonaa euroa

Ylläpitoon käytettiin vuonna 2015 yhteensä 72,0 milj. euroa. Ylläpidon suurin menoerä vuonna 2015 oli talvihoito, johon ylläpitomenoista käytettiin 23,7 milj. (33 %). Puhtaanapitoon kului 13,4 milj. (19 %), kasvillisuuteen 9 milj. (12 %), varusteiden, kalusteiden, laitteiden ja järjestelmien ylläpitoon 15,1 milj. (21%), tukipalveluihin 5,1 milj. (7 %), luonnonmukaisten alueiden ylläpitoon 3 milj. (4 %) ja erityiskohteisiin 2,6 milj. (4 %) prosenttia ylläpidon menoista.

Ylläpidon menoista 1,6 milj. (2 %) kului ylläpitotoimiston tilaajatehtäviin, 11,0 milj. (15 %) ostopalveluihin kaupunkikonsernin ulkopuolelta, 0,4 milj. (1 %) vahingonkorvauksiin ja 60,4 milj. (82 %) prosenttia ostopalveluihin kaupunkikonsernin sisältä.

23.2.2016

Sääolosuhteet ylläpidon toteuttamiseksi olivat suotuisat. Vuoden aikana ei esiintynyt vaikeuksia ylläpitoon liittyvien laadullisten tavoitteiden saavuttamisessa eikä ylläpitoon osoitettua määrärahaa ylitetty. Talvikausi alkuvuodesta oli lyhyt ja vastaavasti talven tulo viivästyi syksyllä. Kesällä satoi riittävän usein ja tästä johtuen kasvillisuus ei kärsinyt kuivuudesta ja ilmanlaatu säilyi hyvänä.

Talvihoito

Joukkoliikennekatujen toimivuudesta huolehdittiin ja varmistettiin pyöräilyn ja jalankulun edellytyksiä sekä asutokatuja lumenpoistoa. Katujen talvihoitoa kehitettiin. Helsingissä testattiin uutta lumensulatuslaitetta. Asutokatuja lumenpoiston turvaamiseksi talviaikaisten liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen käyttöönottovalmiutta laajennettiin Käpylän, Herttoniemen, Haagan ja Oulunkylän kaupunginosiin, tavoitteena nopeutta asutokatuja avarausta. Vain osa oli tarve ottaa käyttöön, koska lunta oli vähän. Urakoitsijoilta vaadittiin lumenpoistosta ennakkosuunnitelmat, joissa tuli osoittaa lumen lähisijoittaminen.

Talviaikaisten pyöräilymahdollisuuksien turvaamiseksi ja olosuhteiden parantamiseksi ylläpidon keinoin käynnistettiin uusien hoitomenetelmien kaksivuotinen kokeilu. Baana-Töölönlahti välillä testataan uutta liukkaudentorjuntamateriaali ja pääradan varren väylällä Helsinginkatu-Oulunkylä välillä harjausta ja suolausta. Itäisessä Helsingissä toteutettiin kevytliikenneväylien verkostotarkastelu, minkä perusteella talvihoitoluokkia tarkistettiin. Eläintarhanlahden lumensulatuslaitoksen hankesuunnitelma valmistui.

Kokonaisvastuullista hoitoa laajennettiin lokakuun alusta kantakaupungin alueelle siirtämällä kiinteistöjen vastuut kaupungille Kumpula-Toukola-Vanhakaupunki-Pasila alueelta. Talvihoitoon liittyviä töiden käynnistäminen siirtyi käytännössä seuraavalle kalenterivuodelle, koska talven alkaminen viivästyi.

Puhtaanapito

Ilman laatu säilyi hengitysilmanlaadun tavoitearvojen mukaisena. Helsinki oli siisti kaupunki myös kesäkauden merkittävien tapahtumien aikaan. Heinäkuussa järjestettiin maailmanlaajuinen GymnaeStrada 2015 tapahtuma, mikä toi kaupunkiimme yli 20 000 ulkomaista osallistujaa sekä koti- ja ulkomaisia turisteja. Tapahtuma-aikainen puhtaanapito toimi ja yleiskoristelut saivat kiitosta. Yhteistyö tapatumajärjestäjien kanssa toimi.

Keskeisimmissä keskusta-alueen puistoissa kokeiltiin aurinkoenergialla toimivia pakkaavia mobiiliteknologiaa hyödyntäviä älyroska-astioita, joiden tyhjennystarvetta voitiin seurata tietokoneelta. Kokeilupuistojen siisteystaso parani. Roska-astioiden tyhjennyskertojen määrät vähenivät ja työtekijöiden aikaa vapautui muihin tehtäviin.

Rakenteet, varusteet, kalusteet ja laitteet sekä järjestelmät

Kaupunki-infran ylläpitoon oli käytettävissä suunniteltua enemmän rahaa. Tähän vaikutti mm. markkinahintatason merkittävä halpeneminen alkuvuodesta 2015. Ulkovalaistuksen energiakustannukset alenivat ja toisaalta talvihoidon kustannukset alittuivat. Rahaa pystyttiin siirtämään korjaus- ja kunnostustöihin. Turvallisuuteen liittyvistä korjauksista huolehdittiin. Katualueiden uudelleenpäällystykseen toteutettiin laajemmin. Tavoite päällysteiden kunnon säilyttämisestä pää- ja joukkoliikennekaduilla toteutui. Myös siltojen ja muiden taitorakenteiden korjaushankkeita ja yksittäisiä työkohteita oli aiempia vuosia enemmän.

23.2.2016

Viheralueiden pienien korjaustöiden toteuttamiseen käytettiin yli puoli miljoonaa euroa enemmän kuin oli suunniteltu. Korjausvelkaa pystyttiin lyhentämään.

Siltojen korjausurakoiden ja oman tuotannon kustannusseurantaa ja ennustettavuutta parannettiin sekä siltojen erikoistarkastus- ja korjaussuunnitteluohje saatiin valmiiksi. Aloite ohjeesta tuli Helsingiltä. Työhön osallistuivat metropolialueen kaupungit sekä Uudenmaan ELY -keskus.

Hulevesirakenteiden kasvualustojen ja kasvillisuuteen liittyvä tutkimushanke (Hulekas) käynnistettiin Luonnonvarakeskuksen kanssa. Hankkeen tavoitteena on parantaa osaamistamme ja valmistautumistamme hulevesirakenteiden hallintaan tulevaisuudessa. Hankkeeseen osallistuu Helsingin lisäksi myös muita kaupunkeja.

Käsityöpajan tuotteet inventoitiin ja niiden kunto ja korjattavuus arvioitiin. Tiedot päivitettiin yleisten alueiden rekisteriin. Korjauskelvottomien poistaminen aloitettiin ja kiireellistä korjausta odottavien toimenpiteet käynnistettiin. Hanke jatkuu seuraavina vuosina.

Joulukuussa merenpinta kohosi vaarallisen korkealle sateiden ja voimakkaiden lounastuulien vuoksi. Syntyi talvitulvia. Koska maa ei ollut lauhojen säiden vuoksi lainkaan roudassa, veden nousu vaurioitti monin paikoin rantakäytäviä ja muita maavaraista rakenteita. Häätäkorjaukset toteutettiin ja vaarallisiksi muuttuneiden rakenteiden käyttö estettiin. Lopulliset korjaukset päästään tekemään vasta talven jälkeen.

Kasvillisuus

Kasvillisuuden ylläpidossa toimittiin suunnitellusti. Helsingin viihtyisyydestä pidettiin huolta. Puistojen ja katualueiden kasvillisuuden hoito- ja laatutaso säilytettiin ennallaan. Kasvillisuus oli hyvinvoivaa. Kausikasvi-istutuksemme saivat kiitosta.

Toiminnassa varauduttiin mm. vieraskasvilajien torjuntaan kokoamalla hajallaan olleet vieraskasvien torjuntaan liittyneet tiedot ja torjuntakäytännöt. Niiden perusteella laadittiin vieraskasvien torjuntaohjelma, joka noudattaa ympäristökeskuksen Helsinkiin laatimaa vieraslajilinjausta.

Ylläpidon keinoin kasvillisuuden kehittäminen hoito- ja kehittämissuunnitelmien mukaisesti saatiin valmiiksi mm. Meilahden arboretumissa. Tuomarinkylän kartanoalueelle valmistui uusi hoito- ja kehittämissuunnitelma, jonka mukaan kasvillisuutta ylläpidetään tulevaisuudessa.

Kukkasipuli-istutuskonetta testattiin käytännössä. Sillä istutettiin syyskuussa neljään kohteeseen (Pyhän Birgitan puisto Eirassa, Sigurd Steniuksen puisto Munkkiniemessä, Allotriapuisto Vallilassa ja Puotilan leikkiniitty Puotilassa) lähes 100 000 pikkusipulia, jotka ilahduttavat asukkaita keväällä. Uudenlaisella sipulikasvien istutusmenetelmällä toteutettiin Tammisaloon kokeellinen sipuli-heinäistutus, joka korvaa aikaisemman asukastalkoilla toteutetun kesäkukkaistutuksen.

Sibeliuksen 150 juhlavuoden kunniaksi seitsemään puistoon laitettiin Sibeliuksen Puut-sarjan pianokappaleista teokset Mänty, Kuusi, Koivu, Haapa ja Pihlaja QR-koodikyltteinä kyseisiin puihin. Älypuhelimien avulla pystyy kuuntelemaan kappaleet puun alla. Kyltit ovat paikoillaan vuoden 2017 loppuun asti.

23.2.2016

Mikä oli poikkeuksellista

Vuosi 2015 oli jo toinen peräkkäinen sääolosuhteiltaan lämmin vuosi. Koko vuoden keskilämpötila oli 4,2 astetta eli 1,9 astetta pitkän ajan keskiarvoa lämpimämpää. Lämpimimmät ajankohdat sijoittuivat helmi-maaliskuuhun ja marras-joulukuuhun. Joulukuu oli erityisen leuto – pääkaupunkiseudulla lämpötilat olivat 5 astetta tavanomaista korkeampia. Talvi ei käytännössä päässyt lainkaan alkamaan ennen vuodenvaihdetta. Näin lämmin joulukuu toistuu Suomen ilmasto-oloissa keskimäärin kerran 10-30 vuodessa.

Vuosi oli myös melko sateinen. Kesä kautena vettä saatiin tasaisesti. Kuivuudesta ei kärsitty missään vaiheessa, koska pitkiä pouta- tai hellejaksoja ei esiintynyt. Kesäiset säät jatkuivat pitkälle syksyyn – aurinkokin paistoi kesää enemmän. Joulukuu oli myös erittäin vetinen. Lännen suunnalta tulleet matalapaineet kovine tuulineen ja sateineen nostattivat merenpinnan korkealle. Paikoin syntyi rannoille talvitulvia, mitkä muuttivat osan rantaväylistä kulkukelvottomiksi.

Ylläpidon hintatason alenemista oli havaittavissa ainakin kilpailutetuissa siltojen korjauspalveluissa ja asfalttiurakoissa. Asfalttiurakoiden hinnan lasku aiheutui raakaöljyn hinnan alenemisesta, mikä on laskenut bitumin hintaa.

Puistoissa tuhottiin ilkeästi lukuisia roskien keräämiseen tarkoitettuja syvässäiliöitä. Kesään mennessä havaittiin poltetun 15 syvässäiliötä. Tihutyöt jatkuivat loppuvuonna. Uuden Vuoden juhlinnan yhteydessä tuhottiin syvässäiliöitä lisää. Kaupungin on korjattava tai uusittava arviolta 30 syvässäiliötä, joista syntyy kustannuksia n. 150 000 euro. Herttoniemessä on poltetu myös katoksia ja muita puurakenteisia varusteita ja kalusteita.

Rakennusvirasto osallistui YMK hankkeeseen, jossa kehitettiin vieraslajeihin liittyvä Mobile Note -sovellus, jota testattiin vieraskasvilajien torjuntatietojen kartoituksessa.

Taitorakenteisiin kuuluvien kevytliikenne- ja ajoneuvosiltojen peruskorjausten ohjelmoinnissa siirryttiin monitavoiteoptimointiin.

Siirtolapuutarhojen tilaajavalvonta- ja tarkastuskierroskäytännöt yhdenmukaistettiin ja kierrokset toteutettiin uudistettujen käytäntöjen mukaisesti.

Patsas puhuu sinulle -filmit kuvattiin ruotsin kielellä. Toteutettiin 6,5 minuutin video Merisatamanrannan ja Eiranrannan puistot linnun silmin www.vihreasyli.fi sivustolle suomeksi ja ruotsiksi. Teetettiin 11 lintutaulua lintujen tunnistamista varten Vanhankaupunginlahden lintutorneihin, piiloon ja lavoille.

Katu- ja puistoinvestointien teettäminen

Investointiohjelmassa oli katu- puisto-, tai taitorakennehankkeita yli 200 kpl. Niiden lisäksi oli useita yhteistyöhankkeita Liikenneviraston kanssa, kuusi aluerakentamisprojektia (Kamppi-Töölönlahti, Jätkäsaari, Kalasatama, Pasila, Kruunuvuorenranta, Kuninkaankolmio) sekä useita pieniä täydennysrakentamis- ja peruskorjaushankkeita.

Omien henkilöstöresurssien lisäksi tilaajatehtäviin on hankittu ostopalvelua yksityisiltä rakennuttajakonsulteilta investointiohjelman toteuttamisen varmistamiseksi. Myös hankkeiden tilaajavalvontaan on hankittu lisäresursseja alan yksityisiltä palveluntuottajilta. Kaikki suunnittelupalvelut hankittiin yksityisiltä palveluntuottajilta joko kilpailutetuin puitesopimuksin tai hankekohtaisesti kilpailutettuina.

23.2.2016

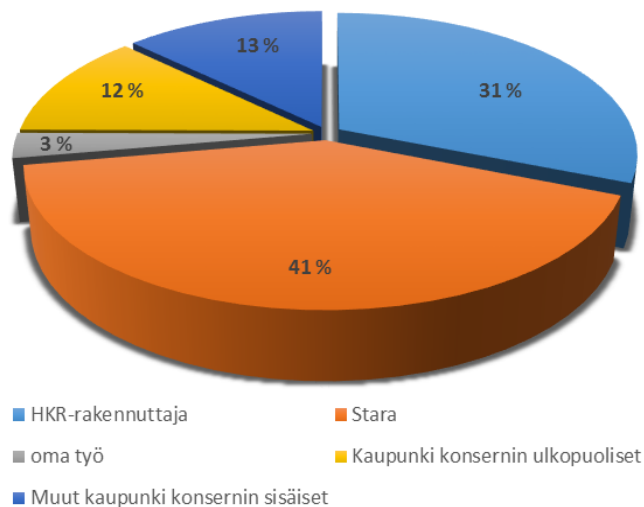
Tietomallintamista hyödynnetään rakentamisen työkaluna mm. Hyväntoivonpuiston tukimuureissa, Isoisänsillassa ja Vartiokylän tulvavallissa.

Rakentamisen logistiikkaan ja työmaiden siisteyteen on panostettu erityisesti Kalasataman, Jätkäsaaren ja Kruunuvuorenrannan aluerakentamisprojektien alueella hankkimalla lisäresurssia ohjaukseen ja valvontaan yhdessä kaupunginkanslian kanssa.

Rakentaminen tilattiin omajohtoiselta tuotannolta Staralta ja HKR-Rakennuttajalta, joka kilpailutti hankkeet yksityisillä rakennusliikkeillä. Rakentamisen ylijäämä-massojen hyötykäyttö edistyi hyvin.

Investointeihin käytettiin yhteensä 137,7 milj. euroa, josta katuihin 94,2 milj. euroa, puistoihin 11,1 milj. euroa, esirakentamiseen 30,8 milj. euroa ja lähiörahastohankkeisiin 1,6 milj. euroa. Investointimenoista 55,6 milj.euroa (41 %) käytettiin rakentamispalvelujen hankintaan Staralta ja 0,4 milj. euroa (13 %) muulta kaupunkikonsernilta, HKR-Rakennuttajan kilpailuttamiin hankkeisiin 53,6 milj.(31 %) kaupunkikonsernin ulkopuolisiin palveluihin 24,5 milj. euroa (12%) ja omaan työhön 3,6 milj. euroa (3 %).

Katu- ja puistoinvestointien jakauma 2015

8.1.4 Tilastot ja taulukot

Käyttötulot tehtäväryhmittäin vuonna 2015			
Tulonlähde	Tulosbudjetti 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Talvihoito ja puhtaanapito	-7 410	-5 887	1 523
Maa- ja metsätaloustuotteiden myynti	-650	-541	109
Tuet valtiolta ja EU:lta	-213	-17	196
Vahingonkorvaukset	-350	-73	277
Muut vuokratulot	-222	-222	0
Muut myyntituotot	-587	-554	33
Muut tulot	-192	-746	-563

23.2.2016

yhteensä	-9 624	-8 041	1 575
Valmistus omaan käyttöön	-3 600	-3 565	35
Varastoylijäämä	0	9	9

Käyttömenot tehtäväryhmittäin vuonna 2015			
Tehtävä	Tulosbudjetti	Toteuma	Poikkeama
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Ohjelmointi ja kehittäminen	2 517	2 429	-88
Ulkovalaistus	10 596	8 958	-1 638
Investointien teettäminen	2 380	2 250	-130
Ylläpidon teettäminen	1 727	1 616	-111
Ylläpitopalvelut	71 955	71 857	-98
yhteensä	89 175	87 110	-2 065

8.2 Palveluosasto

8.2.1 Osaston tehtävä

Palveluosaston toiminta-ajatuksena on toimia yleisten alueiden isäntänä Helsingissä.

Palveluosaston päätehtäviä ovat yleisten alueiden asiakaspalvelu, kunnallinen pysäköinninvalvonta ja maksullisen pysäköinnin järjestäminen sekä alueiden käytön ohjaus ja valvonta. Osasto valvoo myös kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamista ja luvatonta maankäyttöä.

Palveluosasto huolehtii ajoneuvojen siirronvalvontaan liittyvistä viranomaistehtävistä sekä yleisten alueiden käytöstä johtuvien vahingonkorvausvaatimusten käsittelystä ja korvausten maksamisesta.

8.2.2 Tuloslaskelmataulukko

Palveluosasto	Tulosbudjetti	Toteuma	Poikkeama
	1 000€	1 000€	(tot/tul budj)
			1 000€
Talousarviotulot	45 515-	47 213-	1 698-
Myyntituotot	7 810-	7 213-	597
Maksutuotot	17 238-	22 845-	5 607-
Tuet ja avustukset		0-	-
Vuokratuotot	5 919-	7 238-	1 319-
Muut toimintatuotot	14 548-	9 917-	4 631
Talousarviomenot	12 598	11 595	1 003-
Palkat ja palkkiot	5 823	5 311	512-
Henkilösivukulut	1 955	1 780	175-
Palvelujen ostot	2 586	2 675	89
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	192	234	42
Vuokrat	1 404	1 474	70

23.2.2016

Muut toimintakulut	638	121	517-
Toimintakate	32 917-	35 618-	2 701-
Poistot ja arvonalentumiset	469	490	21
Tilikauden tulos	32 448-	35 128-	2 680-

8.2.3 Toimintavuosi 2015

Alueidenkäyttö

Kioskipaikkojen kilpailuttamisen periaatteet uudistettiin keväällä 2015. Entisille vuokralaisille annettiin mahdollisuus jatkaa vuokrasopimusta, jos sopimusvelvoitteet olivat kunnossa. Kilpailutuksessa käytettiin yleisten töiden lautakunnan jäsenistä, median edustajista ja ruokakulttuurin edistäjistä perustetun ruokaraadin valmistelemia kriteereitä.

Vuonna 2014 lanseeratusta ketterä kioski -konseptista saatiin paljon myönteistä palautetta. Toimintaa päätettiin jatkaa.

Vuoden alusta yleisillä alueilla tehtävissä töissä vaadittu katutyökoulutus herätti keskustelua toimijoiden keskuudessa. Katutyökoulutus toteutettiin pääkaupunki-seutuyhteistyönä.

Myönteistä julkisuutta saaneet katutöiden ja kiinteistöjen kunnossapitovelvoitteiden valvonnan tehoviikot vakiinnutettiin osaksi normaalia toimintaa.

Yksi rakennusviraston vuoden 2015 sitovista tavoitteista oli vaatia luvanvaraisista kaivutöistä haittojen hallintasuunnitelma. Siinä luvanhakija arvioi työmaan vaikutuksia ympäristöön ja suunnittelee työmaajärjestelyt nämä vaikutukset huomioiden. Tavoitteen toteutuminen valvottiin ja raportoitiin.

Vuonna 2014 päätettyjen siirrettävien A -mainostelineiden (=A-standi) käytön periaatteiden noudattamista jalkakäytävillä selvitettiin. Väärin sijoitettujen telineiden suuren osuuden (70 prosenttia) vuoksi päädyttiin uhkaamaan väärin sijoitettujen telineiden poistolla. Poistamisuhka pudotti väärin sijoitettujen telineiden osuuden 20 prosenttiin. Tehostettua mainostelineiden valvontaa jatketaan vuonna 2016.

Sähköistä asiointia lisättiin viemällä katutyöluvat e-asiointiin. Toteutuksessa ilmenneiden hankaluuksien vuoksi käyttöönotto kuitenkin siirtyi vuodelle 2016. Valvonnan mobiilivalvontatyökaluja kehitettiin edelleen.

Alueidenkäytön toiminnanohjausjärjestelmän Winkin toiminnallisuutta parannettiin myyntilaskujen tarkastuksen ja laskutuksen seurannan osalta. Molemmat tehdyt toimenpiteet olivat sisäisen tarkastuksen toimenpidevaatimuksen riskien hallinnan mukaisia.

Vuonna 2014 aloitettua tulevan uuden tapahtumanhallintajärjestelmän (=ALLU) määrittelyä jatkettiin. Järjestelmän hankinta tullaan toteuttamaan neuvottelumenettelyllä. Hankinnasta järjestettiin kilpailutus, jossa potentiaaliset toimittajat valittiin. Valinnasta tehty valitus kuitenkin viivästytti hankintaa muutamalla kuukaudella. Valittujen toimittajien kanssa järjestettyjen neuvottelujen perusteella järjestelmän määrittelyä täydennettiin. Tarjouspyyntö siirtyi vuoden 2016 puolelle.

Alueidenkäytön tuottavuusmittaristo otettiin käyttöön. Mittaristossa seurataan lupien käsittelyaikoja ja valvonnan volyymia.

23.2.2016

Alueidenkäytön lupa- ja vuokratulot olivat yhteensä noin 15,5 milj. euroa, joka on 2,9 milj. euroa talousarviota enemmän.

Pysäköinninvalvonta

Helsingin kaupungin Palvelut Oy:n kanssa tehty uusi sopimus ajoneuvojen siirtokeskuspalvelusta tuli voimaan vuoden alusta. Yhteistyö ja toiminta tehostuivat. Kalasatamassa sijainneesta autohotellialueesta voitiin luopua, koska Tattarisuolla sijaitsevilta varastoalueilta löytyi tällekin toiminnalle riittävästi tilaa.

Pysäköinnintarkastajien valtakunnallinen koulutus Poliisien ammattikorkeakoululla jatkui. Lähes kaikki tarkastajat osallistuivat kolmen päivän kurssille, jonka aiheena oli pysäköintiä ja pysäyttämistä koskevat säännökset ja niiden soveltaminen.

Keväällä kokeiltiin Amsterdamin pysäköinninvalvonnassa käytössä olevan kamera-auton ja järjestelmän toimivuutta Suomen olosuhteissa. Pilotissa selvitettiin sitä, miten järjestelmä tunnistaa pysäköityjen ajoneuvojen rekisteritunnukset ja edelleen tarkistaa pysäköintimaksujen voimassaolon eri maksujärjestelmistä. Kokeilu toi paljon mediahuomiota. Tulosten perusteella pysäköinninvalvonnan avuksi tullaan jatkossa hankkimaan vastaava laite ja järjestelmä.

Sopimukset pysäköinninvalvonnan teknisten ja turvapalveluiden hankinnasta Helsingin kaupungin Palvelut Oy:ltä ja kadunvarsipysäköintiautomaattien uusimisesta tehtiin. Uudistuksen myötä pysäköinnin voi pian maksaa kortilla kaikkialla Helsingissä. Jatkossa autoilijan täytyy syöttää automaattiin ajoneuvonsa rekisterinumero. Tämä tulee helpottamaan pysäköijä, kun maksulippua ei enää tarvitse viedä ajoneuvoon. Tämä edistää myös kameravalvonnan käyttöönottoa pysäköinninvalvonnassa. Kolikkomaksamisesta luopuminen tuo säästää kaupungille noin 360 000 euroa vuodessa.

Ajoneuvokohtaisten Comet-pysäköintimaksulaitteiden myynti päättyi vuoden lopussa. Laitteet ovat käyttökelpoisia vuoden 2017 loppuun saakka.

Gsm -maksamisen osuus pysäköintimaksuista jatkoi kasvuaan. Sopimusperusteisten järjestelmien rinnalle on haluttu myös kertamaksamiseen sopivaa palvelua. Tällaisen palvelun kokeilusta tehtiin sopimus ja vuoden lopussa pysäköinti oli mahdollista maksaa myös tekstiviestillä.

Pysäköinnintarkastajien pyöräpartiot valvoivat kesällä tehostetusti pyöräteitä. Valvontareittien suunnittelussa otettiin huomioon mm. Helsingin Polkupyöräilijät ry:n näkemyksiä ongelmallisista alueista ja paikoista. Saatua kokemuksia voidaan jatkossa hyödyntää pyöräteiden sesonkiaikaista valvontaa suunniteltaessa.

Yhteistyötä pysäköintipolitiikan toimeenpanossa kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa jatkettiin. Asukas- ja yrityspysäköinti-järjestelmä laajennettiin Lauttasaareen ja Munkkiniemeen. Pysäköinnin maksamisesta valmisteltiin kehittämissuunnitelma vuosille 2016–2020.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle suunnitelman, jossa kadunvarsipysäköinnin maksuvyöhykkeitä vähennettäisiin kolmesta kahteen. Näin maksuvyöhykkeet laajenisivat vastaamaan paremmin Helsingin laajentunutta ydinkeskustaa ja kantakaupunkia.

Ajoneuvojen siirtämisveloitteesta kertovien merkkien pystytyksestä tehdyt pöytäkirjat on aiemmin tehty käsin. Siirronvalvonnan kenttäraportointipalvelua kehitettiin ja jatkossa nämä pystytuspöytäkirjat voidaan tehdä sähköisesti.

23.2.2016

Digitaalisen pysäköintikiekon kehittämiseen saatiin kaupungin innovaatorahastolta rahoitusta 110 000 euroa. Työ jatkuu vuonna 2016.

Helsingiläisten näkemyksiä kaupungin pysäköinninvalvonnasta selvitettiin. Kyselytutkimuksen mukaan 87 prosenttia helsingiläisistä on sitä mieltä, että kaupungin pysäköinnintarkastajat tekevät – loppujen lopuksi – erittäin tärkeää työtä. Helsingiläisten käsitys pysäköinninvalvonnasta ja -valvojista on myös varsin positiivinen.

Vuoden alussa käyttöönotetussa pysäköinninvalvonnan tuottavuusmittaristossa seurataan pysäköinninvalvonnan volyymia, oikaisuvaatimusten käsittelyaikoja ja laskutuksen nopeutta.

Pysäköintimaksutulojen kasvu jatkui. Koska maksullisten pysäköintipaikkojen määrä ei ole kasvanut, voi tulojen kasvusta päätellä, että pysäköinti maksetaan tarkemmin ja pysäköintikäyttäytyminen on siten edelleen parantunut. Vastaavasti virheellisestä pysäköinnistä annettujen suoritteiden, virhemaksujen ja kirjallisten huomautusten määrä laski edelleen. Pysäköinninvalvonnan tulot olivat yhteensä noin 32 miljoonaa euroa, josta maksullisen pysäköinnin tulojen osuus oli noin 21 miljoonaa, virhemaksuista saatujen tulojen osuus noin 10 miljoonaa ja ajoneuvojen siirtokorvauksien osuus noin 1 miljoonaa euroa. Pysäköinninvalvonnan tulot olivat yhteensä 1,3 miljoonaa euroa talousarviota pienemmät.

Asiakaspalvelu

Asiakaspalvelun tavoitteita vuodelle 2015 olivat palvelutason nosto, sähköisen asioinnin laajentaminen pysäköintitunnuksiin, tuottavuusluvun käyttöönotto ja hyödyntäminen sekä teknisten virastojen keskitettyyn asiakaspalveluun valmistautuminen.

Asiakaspalvelun puheluiden palvelutaso nousi kolme prosenttiyksikköä vuodesta 2014, ollen 63 prosenttia. Sähköisten palautteiden käsittelyaika oli keskimäärin noin 2 päivää, mikä kaupunkitasoisestikin mitattuna on erittäin hyvä.

Sähköistä pysäköintitunnusasiointia edistettiin, toteutus kuitenkin siirtyi vuoteen 2016.

Asiakaspalvelun tuottavuusmittaristo otettiin käyttöön. Yhtenä seurattavana on se, kuinka suuren osan yhteydenotoista asiakaspalvelu hoitaa itse ja kuinka paljon jää asiantuntijoiden vastattavaksi. Asiakaspalvelu siirtää puhelusta alle viisi prosenttia ja sähköisistä palautteista 19 prosenttia asiantuntijoille vastattavaksi. Näiltä osin tavoite 80/20 (80 % yhteydenotoista pysähtyy asiakaspalveluun ja 20 % siirretään asiantuntijoille) onnistui erinomaisesti. Sähköisen asioinnin eteneminen taas näkyy asiakaspalvelun tiskillä asioivien määrissä ja sähköisesti tehtyjen oikaisuvaatimusten osuuksissa. Tiskillä asioivien henkilöiden määrä lisääntyi. Oikaisuvaatimuksen teki sähköisen asioinnin kautta 53 prosenttia oikaisuvaatimuksen tehneistä.

Asiakaspalvelupäällikkö oli rakennusviraston edustajana Teknisten virastojen Yhteinen asiakaspalvelu -työryhmässä. Vuonna 2015 määriteltiin viiden viraston tilatarve uudessa toimitalossa. Työryhmä jatkaa työskentelyä vuonna 2016.

Vahingonkorvaukset

Päätöksiä vahingonkorvauksista tehtiin 381 kpl (492 kpl v. 2014), joista lautakunnassa 6 kpl (12 kpl). Lautakunta käsitteli 50 (26) oikaisuvaatimusta. Korvauksia päätettiin maksaa yhteensä 396 939 euroa (716 043 euroa), joista

23.2.2016

287 515 euroa (568 128 euroa) eli 70 % (80 %) liukastumisista.

8.2.4 Näkymät vuodelle 2016

Alueidenkäyttö

Uuden tapahtumanhallintajärjestelmän hankinta kilpailutetaan ja toteutetaan ”ketterällä menetelmällä”. Hankinnan kalleuden ja vastaavien määrärahojen puuttuessa voidaan toteutusta joutua venyttämään vuodelle 2017.

Katutyölupien valvonnassa kehitetään luvanhakijoiden omavalvontaa ja parempaa työmaiden ja liikennejärjestelyiden hallintaa sekä kenttätökaluja hyvän työmaahallinnon takaamiseksi.

Alueidenkäyttö on mukana kaupunginkanslian elinkeino-osaston kehittämissä hankkeissa olemassa olevan sähköisen tapahtumalupajärjestelmän kehittämisessä.

Yhteistyötä ja vuorovaikutusta yrittäjien kanssa lisätään kaupungin yritysmyönteisen strategian mukaisesti.

Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvonta käynnistää kamera-auton laitteiden ja järjestelmän hankinnan. Kamera-auton käyttöönottamiseen valmistaudutaan tarkastelemalla ja uudistamalla pysäköinninvalvonnan toimintatapoja.

Pysäköinnin GSM -maksamisesta tehdyt sopimukset päättyvät vuoden 2016 lopussa. Tässä vaiheessa on hyvä tilaisuus vertailla maksamistavan erilaisia toteuttamistapoja. Kannattaako edelleen kilpailuttaa ja tehdä sopimukset eri toimittajien kanssa vai olisiko avoimen rajapinnan tarjoaminen parempi vaihtoehto?

Pysäköinninvalvonnan tiedonkeruuseen soveltuvat laitteet ja järjestelmät ovat kehittyneet lyhyessä ajassa merkittävästi. Nyt käytössä olevien kämmentietokoneiden valmistus on päättynyt. Uusien tiedonkeruulaitteiden hankinnan valmistelu aloitetaan, koska sopimuksen mukaisesti nykyisten laitteiden huolto on turvattu vain vuoden 2017 loppuun.

Pysäköinninvalvonta selvittää, voiko valvontaa helpottaa ja toimintaa tehostaa ottamalla käyttöön sähköisiä liikkumisvälineitä, joiden käyttö on mahdollista vuoden alusta muuttuneen lainsäädännön myötä.

Palveluosasto järjestää innovaatiokilpailun digitaalisen pysäköintikiekon kehittämisestä kaupungin innovaatorahastolta saadun rahoituksen turvin.

Palveluosasto kerää ja avaa tietoja pysäköintipaikoista ja liikennemerkkeistä katunäkymäkuvantamista hyödyntäen.

Palveluosasto osallistuu kansallisen 6Aika EU-hankkeen Liikenteen reaaliaikainen tilannekuva -kärkihankkeeseen (LIIRA), jossa palveluosaston tavoitteena on kerätä ja avata reaaliaikaista tietoa pysäköintitilanteesta kadulla ja pysäköintilaitoksissa.

Asiakaspalvelu

Pysäköintitunnuksissa siirrytään sähköiseen asiointiin, mikä tulee vähentämään asiakaskäyntejä asiakaspalvelussa merkittävästi.

23.2.2016

Viraston palautejärjestelmän vastauksien ja tilatiedon välittämistä asiakkaille mahdollisimman automaattisesti kehitetään edelleen. Palvelutasoa seurataan ja sitä parannetaan. Palautteiden käsittelyä parannetaan ja sen laatua tarkkaillaan.

Pysäköintitunnusten tekemisestä ja postittamisesta luovutaan. Verkkoasioinnin ja verkkomaksamisen myötä myös paperisten laskujen lähettämistä vähennetään.

Asiakaspalvelu on mukana Teknisten virastojen Yhteisen asiakaspalvelun suunnittelussa ja toteutuksessa sekä osallistuu kansallisen 6Aika EU-hankkeen Avoin osallisuus ja asiakkuus -kärkihankkeeseen, jossa toteutetaan monikanavainen asiakaspalvelumalli, jonka tavoitteena on tehdä asiakkaan palvelupolusta mahdollisimman sujuva.

8.2.5 Tilastot ja taulukot

Käyttötulot tehtäväryhmittäin vuonna 2015			
Tulotili ja ryhmä	Tulosbudjetti 1000€	Toteuma 1000€	Poikkeama 1 000€
Tilapäiset liikennejärjestelyt	3 200-	1 796-	1 404
Asukaspysäköintitunnukset	3 000-	4 192-	1 192-
Yrityspysäköintitunnukset	1 400-	1 084-	316
Muut myyntituotot	210-	141-	69
Myyntituotot yhteensä	7 810-	7 213-	597
Ajoneuvojen siirtokorvaukset	890-	954-	64-
Kaivumaksut	3 400-	760-	2 640
Katutyöluvat	0	5 694-	5 694-
Pysäköintimaksut	13 100-	15 591-	2 491-
Pysäköintimaksuprovisio	152	154	2
Maksutuotot yhteensä	-17 238-	22 845-	5 607-
Tuet ja avustukset	0	0	0
Rakennusten vuokrat	99-	58-	41
Muu maanvuokra	5 820-	7 180-	1 360-
Vuokratuotot yhteensä	5 919-	7 238-	1 319-
Pysäköintivirhemaksut	14 500-	9 836-	4 664
Muut tulot	48-	81-	33-
Muut toimintatuotot yhteensä	14 548-	9 917-	4 631
Palveluosaston tulot yhteensä	45 515-	47 213-	1 698-

Käyttömenot tehtäväryhmittäin vuonna 2015			
Menoryhmä	Tulosbudjetti 1000€	Toteuma 2014 1000€	Poikkeama 1 000€
Johto ja hallintopalvelut	666	796	130
Kehittäminen	360	430	70
Vahingonkorvaus- ja lakiasiat	306	366	60
Asiakaspalvelu	682	667	15-
Pysäköinninvalvonta	6 148	5 123	1 025-
Maksullinen pysäköinti	838	699	139-
Alueiden käyttö	3 598	3 514	84-

23.2.2016

Palveluosaston menot yhteensä	12 598	11 595	1 003-
--------------------------------------	---------------	---------------	---------------

Pysäköinninvalvonnan tulot ja menot 2015	Tulosbudjetti 1 000€	Toteuma 1 000€	Poikkeama (tot/tul budj) 1 000€
Talousarviotulot	32.990-	31.670-	1.320
3000 Myyntituotot	4.610-	5.415-	805-
3200 Maksutuotot	13.838-	16.391-	2.553-
3400 Vuokratuotot		1-	1-
3500 Muut toimintatuotot	14.542-	9.863-	4.679
Talousarviomenot	6.986	5.822	1.164-
4000 Palkat ja palkkiot	3.331	2.914	417-
4100 Henkilösivukulut	1.125	986	139-
4300 Palvelujen ostot	1.755	1.711	44-
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	146	168	22
4800 Vuokrat	9	18	10 1,61
4900 Muut toimintakulut	620	25	595-
Toimintakate	26.004-	25.848-	156
Poistot ja arvonalentumiset	401	291	110-
Summa	25.603-	25.556-	47

8.3 Arkkitehtuoriosasto

8.3.1 Osaston tehtävä

Arkkitehtuoriosasto tuottaa toimitila- ja muuhun rakentamiseen sekä yleisten alueiden toteuttamiseen liittyviä suunnittelu- ja asiantuntijapalveluja hyväksyttyjen tavoitteiden mukaisesti.

Arkkitehtuoriosasto tuottaa palveluja ensisijaisesti kaupungin tarpeisiin. Kiinteistöviraston tilakeskus ja HKR- Rakennuttaja ovat suurimmat asiakkaat. Arkkitehtuoriosaston asiantuntijat ovat käytössä koko virastossa avustuen toimitiloihin ja kaupunkiympäristöön liittyvissä kysymyksissä.

8.3.2 Tuloslaskelmataulukko

Arkkitehtuoriosasto	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Toteuma 2015 1 000 €	Poikkeama (tot/tul bud) 1 000 €
Talousarviotulot	2 105-	1 980-	125
Myyntituotot	235-	310-	75-
Tuet ja avustukset	0	0-	0
Muut toimintatuotot	0	94-	94-
Valmistus omaan käyttöön	1 870-	1 576-	294

23.2.2016

Talousarviomenot	5 367	4 856	511-
Palkat ja palkkiot	3 299	3 049	250-
Henkilösivukulut	1 094	1 014	80-
Palvelujen ostot	888	722	166-
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	63	50	13-
Vuokrat	10	8	2-
Muut toimintakulut	13	13	0
Toimintakate	3 262	2 876	386-
Poistot ja arvonalentumiset	94	67	27-
Tilikauden tulos	3 356	2 943	413-

Vuoden 2015 tilikauden tulos tulosbudjettiin verrattuna oli 12,3 % parempi. Tulot vähenivät 5,9 % budjetissa arvioidusta ja menoissa säästettiin 9,5 %. HKR-Rakennuttajan osuus osaston myyntilaskutuksesta v.2015 oli 15 % ja kiinteistöviraston osuus 71 %. Tämän lisäksi osastolla tehtiin viraston sisäisiä suunnittelutoimeksiantoja 212.000 euron arvosta esim. Niskalan arboretumin opasteet, viherkattolinjaus yms.

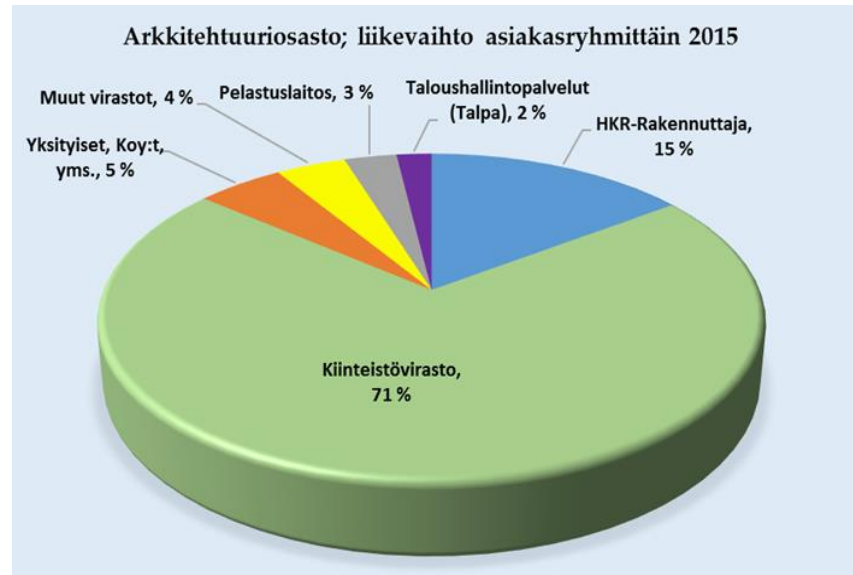
Tulojen väheneminen johtui rakennusviraston muille osastoille tehdyistä projekteista, joita ei laskuteta. Esimerkiksi arkkitehtuoriosaston sisustussuunnittelijat olivat tekemässä rakennusviraston kalusteinventointia ja olivat mukana väistötilan suunnittelussa. Nämä ei-laskutettavat työt huomioiden arkkitehtuoriosaston tulojen määrä v. 2015 oli yhteensä 2,19 milj. euroa. Lisäksi eläkkeelle siirtyneiden tilalle ei olla saatu täyttölupia, joten näiden henkilöiden puuttuminen on heikentänyt laskutusta.

Palkat ja sivukulut ovat alle budjetoidun, koska täyttölupia ei saatu henkilöstösuunnitelman mukaisille vakansseille.

Vuoden 2015 suurimmat hankinnat kohdistuivat aluesuunnitelmien laadintaan tilattuun konsulttityöhön puitesopimuksen mukaan.

23.2.2016

Arkkitehtuuriosaston liikevaihto asiakasryhmittäin

8.3.3 Toimintavuosi 2015

Kehittämisen painopisteet

Osastolla käynnistyi vuonna 2012 kehitysohjelma, joka on saatu suoritettua loppuun pääasiassa vuoden 2014 aikana. Jotkut yksittäiset koulutukset ja kehitysprojektit jatkuivat vielä vuonna 2015. Kehittämisen pääpaino on ollut uusien suunnitteluohjelmistojen käyttöönotossa ja aluesuunnitelma-konseptin kehittämisessä. Vuosina 2015-2016 keskitytään uusien suunnitteluvälineiden ja ohjelmistojen käyttöönottoon. Kehittämisen pääpaino on kaupungin ja viraston yhteisten kehityshankkeiden läpiviennissä.

Substanssiosaamisen kehittäminen

Substanssiosaaminen on arkkitehtuuriosaston toiminnan ydin. Asiantuntijuus perustuu Helsingin kaupungin ja muiden virastojen toiminnan hyvään tuntemiseen sekä korkeaan ammattitaitoon, jota systemaattisesti ja jatkuvasti ylläpidetään, esimerkiksi suunnittelijoiden ja asiantuntijoiden pätevöitymisillä. Osana kehityskeskusteluita tehtävät osaston strategiaan liittyvät henkilöstön kehityssuunnitelmat toimivat koulutuksen runkona.

Vuonna 2015 osallistuttiin mm. seuraaviin koulutuksiin, rakennesuunnittelu ja ArchiCAD-seminaariin, ArchiCAD-, Solibri-, Tekla Structures-, QGIS- koulutuksiin. Korjausrakentamisaosaamisen kehittämisen luentosarjan osa 2/4 oli 10.2.2015 ja osa 3/4 21.4.2015. Arkkitehtuuriosastolla v. 2015 aikana tehtiin osaamiskartoitus, jossa osa-alueina olivat Excel, Lync, Outlook, PowerPoint, Windows 7 ja Word.

Ekologisuus ja kestävä kehitys

Kestävän rakentamisen kehittämistä jatketaan myöhemmin.

23.2.2016

Viraston strateginen kehitysohjelma

Rakennusvirastolla on menossa mittava strateginen kehitysohjelma, johon arkkitehtuuriosasto osallistuu aktiivisesti. Kehitysohjelman toimeenpanoon liittyvät kehityshankkeet on ohjelmoitu osastolla toimeenpantavaksi vuosina 2015 - 2016.

Muita viraston kehittämiseen liittyviä kehittämishankkeita on mm. johtoryhmätyöskentelyn kehittäminen.

Viraston ympäristöohjelma

Arkkitehtuuriosasto on mukana toteuttamassa rakennusviraston ympäristöohjelmaa. Rakennusviraston ympäristöohjelman kohdat, jotka ovat arkkitehtuuriosaston vastuulla ja käynnissä v. 2014 – 2016, on esitelty alla.

- Ilmastonmuutoksen hillintä
- Ilmastonmuutokseen varautuminen
- Ekologisesti kestävä rakentaminen
- Ilmansuojelu ja katupöly
- Ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus
- Hulevedet, pienvedet ja Itämeri
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Kaavayhteistyö

Arkkitehtuuriosasto osallistuu maankäytönsuunnitteluun edustaen rakennusvirastoa kaavoituksen eri vaiheissa, myös laadittaessa selvityksiä ja yleissuunnitelmia. Virastojen välinen yhteistyö kaavaprojekteissa on kehittynyt hyvälle tasolle. Kaavayhteistyön tuloksena syntyvät uudisrakentamisen ja kaupunkirakenteen kehittymisestä aiheutuvat katu- ja puistosuunnitelmien hankeohjelmat sisältäen hankekohtaiset kustannuslaskelmat.

Lisäksi työn alla v. 2015 on ollut asuntotuotantoprosessin sujuvoittaminen toteuttamalla ARK:n toimintaan liittyviä toimenpiteitä.

Lausunnot

Arkkitehtuuriosastolla valmisteltiin 109 kaavalausuntoa vuonna 2015. Merkittävät kaupungin kehityksen kannalta olivat Vartiosaaren osayleiskaava, Östersundomin yleiskaava ja Helsingin yleiskaava.

Yleisten alueiden suunnittelu

Alue- ja luonnonhoidonsuunnitelmat, hoito- ja kehittämissuunnitelmat sekä muut suunnitelmat, selvitykset ja hankeohjelmat

- Myllypuron, Puotinharjun ja Roihupellon aluesuunnitelma
- Kulosaaren aluesuunnitelman hyväksyminen
- Jakomäen, Tattariharjun ja Tattarisuon aluesuunnitelma

23.2.2016

- Mustikkamaan hoito- ja kehittämissuunnitelma
- Kaunissaaren, Hanskisen ja Eestiluodon hoito- ja kehittämissuunnitelman hyväksyminen
- Helsingin kaupungin viherkattolinjaus
- kaupunkipuulinjauksen julkistamisseminari oli 28.1.2015. SKTY:n päivillä 21.5.2015 Turussa kaupunkipuulinjaus sai kunniainnoksen. Se on Suomen ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa katupuulinjaus. Siinä virastomme määrittelee kaupunkipuita koskevat periaatteet ja toimintatavat

Lisätietoa suunnitelmista:

http://www.hel.fi/www/hkr/fi/palvelut/suunnitelmat/aluesuunnitelmat_seka
<http://kartta.hel.fi>

Näkymät vuodelle 2016

Henkilöstö osallistuu aktiivisesti Tekviin liittyviin tilaisuuksiin. Kaupunkitasoisen SAP-yhdistämisprojektin projektityöpajassa on osaston edustaja.

Virasto laatii ensimmäistä kertaa yleisten alueiden ohjelman. Ensimmäinen ohjelma tehdään vuosille 2016–2019. Tavoitteena on luoda tarpeiden mukaan ketterästi päivitettävä yhteinen ohjelma, johon koko rakennusviraston organisaation on helppo sitoutua.

Design-manuaalin runkotyön loppuun saattaminen on tärkeimpiä kehityskohteita v. 2016. Palvelujen ostojen budjetointi on tämän johdosta aikaisempia vuosia suurempi. Kaupunkitilaohjeen laadinta jatkuu Kj:n nimittämän työryhmän suosittelujen jatkotoimenpiteiden mukaisesti.

Opastejärjestelmän työstämisessä ollaan mukana henkilö- ja määräraharesurssien puitteissa. Ensimmäinen etappi valmistuu 30.6.2016 mennessä.

Arkkitehtuoriosaston palveluita täydennetään vuonna 2016 rakenteiden tunnistamiseen soveltuvilla mittalaitteilla ja ohjelmistoilla.

Tutkitaan 3D-tulostuksen ja virtuaalitodellisuuslaitteiden hyötyjä osaston toiminnassa. Hankintaan liittyvistä asioista päätetään tämän jälkeen.

Vuonna 2016 johdon mittareita ja raportointia kehitetään Qlikview-ohjelman avulla.

Viestinnän kehittäminen, asukasyyhteistyö ja vuorovaikutus

Viestinnän pääpaino on kertoa osana rakennusvirastoa arkkitehtuoriosaston roolista aktiivisena kaupunkiympäristön kehittäjänä sekä työn tuloksista ammattilehdissä ja osaston tarjoamista palveluista.

Asukastilaisuuksia kehitetään palvelemaan paremmin koko virastoa ja tilaisuuksiin osallistuville osaston asiantuntijoille järjestetään viestinnän koulutusta ja valmennusta.

Työvälineet

Merkittävimmät hankinnat kohdistuivat tietotekniikkaan. Rakennusviraston muutettua lokakuussa Elimäenkadulle tarve kannettaville tietokoneille lisääntyi. Lisäksi

23.2.2016

suunnittelutoimistoon hankittiin Android- tabletteja suojakuorineen. Autodesk-kumppanisopimuksen jatkamisesta optiokaudelle 1.1.2016–31.12.2016 tehtiin kaupunginarkkitehdin päätös 14.12.2015.

8.4 Hallinto-osasto

8.4.1 Osaston tehtävä

Hallinto-osaston tehtävänä on järjestää viraston keskitetyt hallintopalvelut osastojen toiminnan ja viraston johtamisen tueksi.

Koko viraston ja myös hallinto-osaston toimintaa väritti valmistautuminen muuttoon uuteen virastotaloon. Valmistautuminen aloitettiin jo vuoden 2014 puolella mm. kaupungin omien ja ulkopuolisten tilojen kartoituksella. Kaupunginhallitus päätti Elimäenkadun toimitalon vuokraamisesta 7.4.2015, minkä jälkeen voitiin aloittaa tiloissa tarvittavien muutostöiden ja kalustuksen suunnittelu. Muutos- ja kunnostustyöt aloitettiin kesäkuussa ja ne valmistuivat juuri ennen muuttoa, joka tapahtui 22–23.10.2015 välisenä aikana. Muuttolaatikoita oli käytössä yhteensä 3 700 kpl. Jätettä syntyi vanhana Kasarmikadun kiinteistön tyhjentämisestä n. 25 tonnia. Vanhasta virastotalosta kierrätettiin kaikki mahdollinen ensiapupisteistä henkilöstöravintolan valmistuskeittölaitteisiin.

8.4.2 Tuloslaskelmataulukko

Hallinto-osasto	Tulosbudjetti 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Talousarviotulot	1 439-	1 202-	237
Myyntitulot	227-	237-	10-
Vuokratulot	1 170-	918-	252
Muut toimintatuotot	42-	47-	5-
Talousarviomenot	11 459	11 128	331-
Palkat ja palkkiot	3 056	2 866	190-
Henkilösivukulut	1 034	945	89-
Palvelujen ostot	4 007	3 796	211-
Aineet ja tarvikkeet	737	972	235
Avustukset	35	20	15-
Vuokrat	2 467	2 431	36-
Muut toimintakulut	123	98	25-
Toimintakate	10 020-	9 926-	94-
Poistot ja arvonalentumiset	200	246-	46
Tilikauden tulos	10 220-	10 172-	48-

8.4.3 Toimintavuosi 2015

Strategia ja kehittäminen

Viraston strategia hyväksyttiin toukokuussa 2014 viraston johtoryhmässä. Strategia on linjassa kaupunginvaltuuston hyväksymään strategiaohjelman sisällön kanssa. Strategian päämääriä ovat kumppanuus ja luottamus kaupunkilaisen kanssa,

23.2.2016

ajanmukaiset ja toimivat palvelut sekä kustannus- ja ekotehokkuus. Strategian toteutumista edistetään mm. strategisten kehittämishankkeiden avulla, jotka luovat koko viraston kehittämisen rungon. Strategian toimeenpanoa on jatkettu vuonna 2015 jatkamalla strategisten kehittämishankkeiden toteutusta sekä käynnistämällä uusia hankkeita kehittämisohjelman mukaisesti. Lisäksi strategian toimeenpanoa on edistetty laatimalla osastojen strategiakartat, joiden perusteella kehitetään viraston strategiapohjainen mittaristo. Vuonna 2015 käynnistettiin myös viraston toimintajärjestelmän sisäinen auditointikäytäntö.

Viraston yhteisen kehittämisen vuoden 2016 keskeisimpiä teemoja tulevat olemaan viraston toimintajärjestelmän ja prosessien kehittäminen huomioiden muuttuva toimintaympäristö, viraston strategiakarttojen ja mittariston sekä strategisten kehittämishankkeiden loppuun saattaminen sekä strategiatyön valmistelu. Viraston toimintajärjestelmän auditoinneissa tiivistetään yhteistyötä muiden teknisten virastojen kanssa.

Esteettömyyden edistäminen

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta jatkoi toimintaansa. Neuvottelukunnan tärkein tehtävä on koordinoida Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toimeenpanoa ja seurata esteettömyyden edistämistä hallintokuntien käytännön hankkeissa.

Rakennusvirastossa esteettömyyslinjauksien koordinointi ja toimeenpano tapahtui yhteistyössä eri osastojen kanssa. Yhteistyö palvelukartan esteettömyysosion kehittämisessä jatkui kaupunginkanslian kanssa (uimarannat). Invalidiliiton kanssa tuotettiin 30 videota esteettömyydestä. Videot löytyvät Youtubesta hakusanalla Eske Invalidiliitto sekä Helsinki-kanavalla hakusanalla Esteetön Helsinki. Kansainvälinen yhteistyö jatkui Eurocities-verkoston Barrier free Cities -työryhmässä.

Tietohallinto

Tietohallinnon toiminnan kehittämiseksi tehtiin tietohallinnon tilannekuvakartoitus keväällä. Kartoituksen tuloksien perusteella valmisteltiin syksyllä 10 kpl tietohallinnon kehittämishanketta toteutettavaksi vuoden 2016 loppuun mennessä. Siirryimme käyttämään kaupunkiyhteistä OraclePark-tietokantaratkaisua keväällä ja samalla luovuimme omassa ylläpidossa olleista Oracle-tietokannoista. Toteutimme Windows 2003-palvelimien käyttöjärjestelmien päivitysprojektin, missä päivitettiin 20 kpl viraston palvelimia ml. SAP-palvelimet. Osallistuimme kaupunkiyhteisen SAP-alustaprojektiin ja vedämme viraston SAP-yhdistämisprojektia. Avasimme uusia paikkatietoaineistoja kaupunkiyhteiseen Paikkatietovipunen-sovellukseen ja Mobilenote-sovelluksen käyttöön.

Viraston muuttoprojekti oli suurin tietohallinnon työ vuonna 2015. Toiminta siirtyi Kasarmikadun ja Sahamyyllyn kiinteistöistä Elimäenkatu 5 kiinteistöön. Rakennutimme Elimäenkadun kiinteistön verkon ja konesalin. Otimme käyttöön uuden konesalin ja siirsimme konesalin Kasarmikadulta Elimäenkadulle kahdessa osassa. Rakensimme Elimäenkadulle langattoman verkon.

Elimäenkadun 43 neuvotteluhuoneen tekniikka kilpailutettiin ja rakennutettiin sekä testaus ja käyttöönotto hoidettiin. Neuvotteluhuoneiden tekniikka mahdollistaa neuvottelutilojen älykkään ohjauksen ja helpon käytön. Kaapeloimme ja testasimme Elimäenkadun työpisteisiin tietoliikenneverkon ja sähkön työasemien luotettavaa käyttöä varten osana muuttoprojektia. Rakensimme viraston intrasovelluksia helpottamaan muuton valmistelua, muuttoa ja toiminnan käynnistymissä uudessa

23.2.2016

Elimäenkadun toimipisteessä. Hankimme ja otimme käyttöön viraston yleisiin tiloihin infonäyttöjärjestelmän.

Tietohallinnon helpdesk-tukipyyntöjä käsiteltiin 2400 kpl. Uusia tietokoneita hankittiin ja asennettiin 179 kpl.

Viestintä

Viestinnän painopisteitä sävytti vuoden aikana tapahtunut muutto ja muuttoon valmistava viestintä.

Muuttoviestintää toteutettiin vuoden alussa laaditun suunnitelman mukaisesti, kohderyhmänä erityisesti oma henkilöstö sekä muuton aikana ja jälkeen ulkoiset asiakkaat. Siihen liittyi mm. muuttoon liittyvät viestintäpaketit ja niiden sisäinen lanseeraus esimiesten avuksi, muutto-intrasivuston rakentaminen ja päivitys, tutustumiskäynnit tulevaan tilaan sekä uuden tilan opastejärjestelmä, jossa esteettömyys on otettu huomioon.

Vuoden aikana viestinnästä lähti 203 mediatiedotetta.

Alueprojekteista viestinnässä painottui Pasila-projekti, mutta myös Kalasataman ja muiden projektien viestinnässä rakennusvirasto oli aktiivisesti mukana.

Vuonna 2014 uudistettuihin hel.fi-portaaliin liittyvillä www.hkr.hel.fi -sivuilla oli vuoden 2015 aikana 208 000 käyntiä.

Sähköistä uutiskirjettä sidosryhmille tuotettiin kolme kertaa vuodessa. Uutiskirje kertoo asiantuntijaviraston työstä ja osaamisesta ja se on toiminut nk. sähköisenä asiakaslehtenä.

Twitter-palvelumme eli rakennusviraston vuorovaikutteisen Twiitin menestys jatkui. Mediajulkisuus lupa-asioissa on kääntynyt selvästi positiivisemmaksi aktiivisen twiittaamisen tuloksena. Nerokas konsepti on vaikuttanut myös kaupungin viestinnän linjauksiin mm. viestinnän tyyleissä. Rakennusvirasto sai Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen järjestämän Virkakielikampanjan Onnistumistarinat -kilpailussa 1. palkinnon innostavasta virkakielityöstä.

Seuraajia rakennusviraston Twitterillä oli vuoden lopussa 12 500 (+69 %). Lisäksi virastolla on 4 576 tykkääjää puistoteemaisilla Facebook-sivuillaan. Instagram-kokeilu jatkuu.

Kuntamarkkinoinnin SM-sarjassa rakennusvirasto sai kunniainmaininnan strategiaviestinnästään. Puhuvat patsaat voitti samassa kilpailussa SM-hopeaa.

Kansainvälisen yhteistyön saralla Helsinki järjesti pohjoismaiden pääkaupunkien yleisten alueiden käyttöpäällikköseminaarin. Lisäksi rakennusvirasto osallistui Tukholman SKTY-sisarjärjestön seminaariin. Pietarin ja Tallinnan yhteistyösopimuksia pohjustettiin viraston oman substanssin osalta. Kansainvälistä oppimista jaettiin virastossa kahdella Oppimisfoorumi-kokoontumisella.

Esimiesviestintään kohdennettua intranet-sivusto-Pomopalvelua kehitettiin edelleen kävijäraporttien ja kyselytutkimuksen perusteella. Sisäistä viestintää tarkasteltiin sisäisen viestinnän auditoinnissa.

Helmi-intranet on henkilöstön keskeinen tiedon kanava ja työkalu. Uutisia sinne on syötetty 197 viraston pääuutistasoista uutista, nopeita uutisia 511. Päivittäisiä

23.2.2016

kävijöitä on keskimäärin miltei 6 000. Lisäksi Helmen työtila -toimintoa käytetään lukuisissa työryhmissä tiedon jakamiseen ja käsittelyyn.

Sisäisessä viestinnässä tehtiin lisää lyhytvideoita niin kevyemmistä kuin asiapitoisemmista aiheista.

Rakennusvirasto osallistui keskeisesti kaupungin viestinnän strategisten linjausten valmisteluun ja sen jatkuvaan läpivientiin ja toteutukseen.

8.5 HKR-Rakennuttaja

8.5.1 Osaston tehtävä

HKR-Rakennuttaja rakennuttaa Helsingin julkisia rakennuksia, tiloja ja infrahankkeita kaupungin hallintokuntien ja muiden asiakkaiden tilausten perusteella.

8.5.2 Tuloslaskelmataulukko

HKR-Rakennuttaja	Tulosbudjetti	Toteuma	Poikkeama (tot/tul bud)
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Talousarviotulot	11 394-	9 244-	2150
Myyntituotot	3 924-	3 721-	203
Tuet ja avustukset	0	0-	0
Muut toimintatuotot	0	95-	96-
Valmistus omaan käyttöön	7 470-	5 427-	2 043
Talousarviomenot	11 394	9 235	2 159-
Palkat ja palkkiot	6367	5 427	940-
Henkilösivukulut	2 112	1 817	295-
Palvelujen ostot	1 496	894	602-
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	220	124	96-
Vuokrat	1 130	948	182-
Muut toimintakulut	69	25	44-
Toimintakate	0	9	9
Tilikauden tulos	0	9	9

8.5.3 Toimintavuosi 2015

Toiminnan painopisteen muutos käynnistyi

Merkittävin muutos edelliseen vuoteen on infrahankkeiden kokonaisvolyymin kasvu sekä toiminnan painopisteen siirtyminen kasvavassa määrin kaupungin eri toimijoiden palvelijaksi. Vuonna 2015 infrahankkeiden volyyymi nousi 47 % edelliseen vuoteen verrattuna.

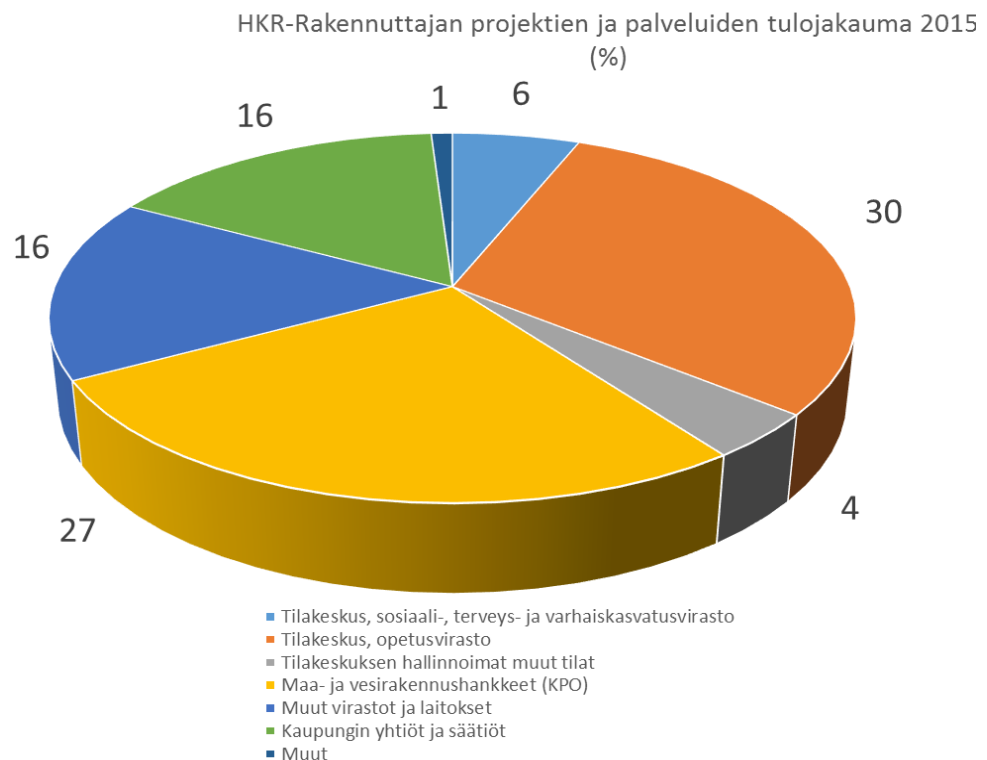
Toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisessä roolissa olivat niin kaupungin yhtiöt ja säätiöt kuin muut virastot ja laitokset (pois lukien tilakeskus sekä katu- ja puisto-osasto), joiden merkitys toisena kantavana tilaajaryhmänä kasvoi edelleen.

23.2.2016

Aikaisempina vuosina suurimpana asiakkaana olleen kiinteistöviraston tilakeskuksen merkitys ja volyymi jatkoi edelleen laskuaan, mikä jatkuu seuraavana vuonna. Tilakeskuksen hankkeissa koulujen peruskorjaus oli hallitsevassa asemassa.

HKR-Rakennuttajan rakennuttamisen laskutuksen kokonaisvolyymi oli 142 miljoonaa euroa. Se on hiukan pienempi kuin edellisenä vuonna. Koska tilakeskus on uusissa rahoittamissaan hankkeissa ottanut kauttalaskutuksen hoitaakseen, ei laskutus ole enää vertailukelpoinen mittari kokonaisuuden osalta. Muuttuneet käytännöt huomioiden toiminnan kokonaisvolyymi on vuoden 2015 osalta noussut edelliseen vuoteen verrattuna.

Toiminnan laajuutta ja jakautumista kuvaa nykytilanteessa parhaiten projektien rakennuttamisesta ja asiantuntijapalveluista saatu palkkio. Se oli vuonna 2015 yhteensä reilut 8,1 milj. euroa. Tästä Tilakeskuksen hankkeiden osuus oli 39,5 %, katu- ja puisto-osaston 27 %, muiden kaupungin virastojen ja laitosten sekä kaupungin yhtiöiden ja säätiöiden osuus yhteensä 32,5 %. Muiden osuus (1 %) koostuu suurelta osin valtion maksamasta osuudesta, koska Kehä I muutostyö Kivikossa on kaupungin ja valtion yhdessä rahoittama, HKR-Rakennuttajan vetämä kohde.

Vuoden 2015 tulos on välttävä. Sekä tulot että menot jäivät selkeästi budjetoitua alemmalle tasolle. Merkittävimmät säästöt saavutettiin henkilökuluissa ja palvelujen ostoissa. Säästöjä saavutettiin kuitenkin kautta linjan, mikä oli seurausta erittäin tiukasta taloudenpidosta.

Merkittävimpiä valmistuneita kohteita olivat uudisrakennusten osalta Paloheinän tunneli runkolinjalle 560 ja perusparannuskohteiden osalta Vesalan Yläaste, Kortteli K4 Elefantti, Munkkiniemen ala-aste sekä Brändö lågstadieskola/gymnasium.

23.2.2016

Näkyvimpiä kohteita viime vuonna olivat Paloheinän tunneli sekä Keski-Pasilassa käynnissä olevat työt. Suunnitteluvaiheen suurimpana työnä on Olympiastadionin perusparannus, jonka rakentaminen alkaa vuonna 2016.

Energiatehokkuussopimuksen toteutus

Osana ilmastonmuutoksen hidastamista HKR-Rakennuttaja huolehtii valtion ja kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen toimeenpanosta ja toteutumisesta.

Helsingin kaupungin ja kauppa- ja teollisuusministeriön (nykyinen työ- ja elinkeinoministeriö) välille solmittiin kolmas perättäinen energiatehokkuussopimus (KETS) 4.12.2007. KETS-toimintasuunnitelmaa toteutetaan yhteistyössä Helsingin kaupungin eri hallintokuntien kanssa huomioiden kaupungin muut sitoumukset. Toimintasuunnitelmassa määriteltyjen toimintaohjelmien toteuttamista on jatkettu vuonna 2015. Sopimuksen mukaisia toimia ovat mm. kulutusseuranta, energiakatselmuksukset ja -selvitykset, energiatehokkuusinvestoinnit, neuvontatyö sekä uusien energiansäästöratkaisujen ja toimintamallien kehittäminen. Sopimuksella toteutetaan EU:n energiatehokkuusdirektiiviä.

Helsinki ja viisi muuta suurta kaupunkia ryhtyivät yhdessä Motivan, Energiaviraston ja Kuntaliiton kanssa neuvottelemaan uudesta sopimuskaudesta tammikuussa 2015. Neuvottelujen tuloksena syntyi sopimusluonnos, joka toimitetaan muihin kuntiin kommentoitavaksi vuoden 2016 alussa. Energiakatselmuksia valmistui 9 kappaletta ja kulutusseurantaohjelmistoa kehitettiin palvelemaan paremmin käyttäjien ja ylläpidon tarpeita. Mahdollisuuksia kulutustiedon julkistamiseen ja datan avaamiseen selvitettiin yhdessä tietokeskuksen kanssa.

Kaupungin hallintokunnille on asetettu tavoitteeksi 2 % vuosittainen energiansäästö.

Vuonna 2015 hallintokunnille annettiin tukea toimintasuunnitelmiansa laatimisessa ja päivittystyössä. HKR-Rakennuttajan vastuulla on lisäksi työhön liittyvä tiedottaminen.

Rakennusvirasto on jatkanut oman toimintasuunnitelmansa toteuttamista.

Keskeistä muuta toimintaa

Energiansäästöneuvottelukunta jatkoi rakennusvirastovetoisesti kaupungin energiansäästötoimien koordinoimista.

Vuonna 2009 EU:n kanssa solmittua Covenant of Mayors – sopimuksen ensimmäinen väliraportointi valmistui helmikuussa 2015. Kestävän energiankäytön toimenpideohjelmia on toteutettu suunnitelmien mukaisesti. Covenant of Mayors – sopimuksessa kaupunki on sitoutunut vähentämään hiilidioksidipäästöjään vähintään 20 % vuoteen 2020 mennessä. Väliraportin mukaan sopimuksen piirissä olevat päästöt olivat vuonna 2013 19,5 % pienemmät kuin vertailuvuonna 1990. Energiatehokkuuden parantaminen on merkittävä osa sopimuksen tavoitteen toteutumista. HKR-Rakennuttaja huolehtii sopimuksen toimeenpanosta.

Vuonna 2015 on jatkettu kaikkien soveltuvien uudis- ja perusparannuskohteiden toteuttamista matalaenergiarakentamisena. Vuoden 2015 aikana HKR-Rakennuttajan malliasiakirjojen päivitys käynnistettiin lähes 0 – energiaohjeet huomioiviksi. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi edellyttää, että julkiset rakennukset tulee toteuttaa vuodesta 2018 lähtien lähes nollaenergiarakennuksina. Rakennusvirasto osallistui aktiivisesti uusia vaatimuksia vastaavien kansallisten rakentamismääräysten laatimiseen.

23.2.2016

Vuonna 2013 alkanut EU-hanke 50/50 päättyi seitsemässä koulussa suunnitelmien mukaisesti HKR-Rakennuttajan toimiessa hankkeen energia-asiantuntijana. Menestyksellisesti sujuneen projektin toimintamallia päätettiin jatkaa uusien koulujen kanssa vuoden 2016 alusta.

Uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoa edistettiin yhteistyössä Tukutorin kanssa. Hankekehityksessä on mukana myös alueen yksityisiä toimijoita. Tavoitteena on hankkia aurinkosähköjärjestelmiä alueen rakennusten katoille. Hanke etenee toteutukseen vuoden 2016 aikana yhteistyössä tilakeskuksen kanssa.

Näkymät vuodelle 2016

HKR-Rakennuttajan toiminnan muutos jatkuu edellisen vuoden mukaisesti. Kalasataman ja Keski-Pasilan rakentamiset jatkuvat ja Olympiastadionin perusparannuksen työt käynnistyvät ensin maa- ja kalliorakennustöillä. Loppuvuodesta 2016 alkaa myös varsinainen peruskorjaustyö.

Infran osalta hankekannan odotetaan edelleen kasvavan, minkä vuoksi infra-alan henkilöstön määrä kasvaa, mutta muilta osin henkilöstön määrä vähenee jonkin verran mm. eläköitymisen ja kaupungin sisäisten henkilösiirtojen vaikutuksena. Tilakeskuksen hankkeita olisi tarpeen saada välittömästi lisää, jotta henkilöstön täysyöllisyys pystytään turvaamaan. Tämä on erittäin tarpeellista myös kaupungin oman organisaation osaamisen säilyttämiseksi.

9 Investoinnit

9.1 Kadut, liikenneväylät ja radat (803)

Katurakentamisen määrärahat vuonna 2015 olivat 152,88 milj. euroa ja niiden toteutunut käyttö oli 94,19 milj. euroa. Projektialueiden (Kamppi-Töölönlahti, Jätkäsaari, Kalasatama, Kruunuvuorenranta, Kuninkaankolmio) katujen määrärahat oli talousarviossa esitetty yhtenä talousarviokohtana, joka oli osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön. Myös Yhteishankkeet liikenneviraston kanssa ja Liityntäpysäköinnin määrärahat oli osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön. Määrärahoista haettiin rakennusviraston käyttöön vain hankkeiden toteutuksen edellyttämä määrä. Ennusteissa ja ylitysoikeuden haussa vuodelle 2016 on huomioitu koko talousarviomääräraha ja siihen myönnetty ylitysoikeudet.

Määrärahoja jäi käyttämättä melusteiden toteutuksessa, katujen peruskorjauksessa (Iso Roobertinkatu), siltojen peruskorjauksessa sekä jalankulun ja pyöräilyn väylissä (Mechelininkatu), kaupungin ja liikenneviraston yhteishankkeissa (kehä I-Kivikontien eritasoliittymä, kehä I-Vihdintie ja kehä I-Hämeenlinnanväylän eritasoliittymä, Vihdintie, Tuusulanväylä, Porvoonväylä) sekä aluerakentamisen projektialueilla (Jätkäsaari, Kalasatama, Kruunuvuorenranta, Pasila ja Kuninkaankolmio), hankkeiden etupainotteisen budjetoinnin vuoksi sekä liityntäpysäköinnissä.

Katujen uudisrakentaminen kohdistui pääosin projektialueille. Rakentaminen oli erityisen vilkasta Jätkäsaaren, Kalasataman, Kruunuvuorenrannan, Pasilan ja Kuninkaankolmion alueella. Pienempiä kohteita olivat mm. Isonnevan alue, Maunulan keskusta, Viikinmäen alue, Tapulikaupungin pohjoisosa, CityMarketin alue Itäkeskuksessa, Tankovainion alue ja Aurinkolahden alue. Rantarakentamisen pääkohteina olivat Seurasaaren kunnallistekniikan uusinta ja Vartiokylänlahden tulvarakenteiden toteutus. Melusteiden suunnittelukohteena oli Kirkonkyläntie välillä Tapaninvainiontie-Vanha Tapanilantie ja rakentamiskohteena Tapaninkaaren meluste välillä Rintamasotilaantie - Moisiantie. Joukkoliikenteen kehittämisen pääkohteet olivat

23.2.2016

Siilitien kiertoliittymän rakentaminen sekä runkolinja 560 pysäkkien rakentaminen koko reitin varrella. Länsimetron asemien ympäristön katujärjestelyjä suunniteltiin Lauttasaassa.

Katujen peruskorjauskohteista Vuorikatu valmistui. Uudelleen päällystäminen toteutettiin täysimääräisesti päällystysohjelman mukaisesti. Siltojen peruskorjaukset käynnistettiin suunnitellun laajuisena, mutta osa niistä jäi kesken. Siltojen peruskorjauskohteina olivat Malmin ylikulkusilta, Haagan risteysilta Nuijamiehentien yli, Laajasuontien jalankulkusilta ja Heikinlaakson ylikulkukäytävä, Trumpettipolun silta ja Pitäjänmäenpolunkevyen liikenteen ristikkosilta.

Suurimmat yksittäiset liikennejärjestelyhankkeet olivat Tapulikaupungintien ja Tikkuritie kiertoliittymä, Lauttasaaren asukaspysäköintimerkit ja Asesepäntien liikennejärjestelyt. Muut hidasteet ja pienet liikennejärjestelyt toteutuivat suunnitellusti.

Jalankulun ja pyöräilyn väylistä huomattavimmat olivat Paciuksenkadun alikulkukäytävän, Helsinginkadun ja Lauttasaarentien pyöräilyväylien rakentaminen. Suunnittelukohteista huomattavimmat olivat Mannerheimintie välillä Reijolankatu-Nordenskiöldinkatu ja Paavo Nurmen tie-Postikatu, Runeberginkatu välillä Töölöntori-Mannerheimintie. Lautakunta hyväksyi Mechelininkadun katusuunnitelman, mutta tehdyn valituksen vuoksi projekti on edelleen pysähdyksissä. Lisäksi kunnostettiin pääraittiverkostoa kaupungin eri osissa, erityisesti suojateiden reunatukimadalluksia ja pinnoitteita.

Liikenneviraston yhteishankkeista aiesopimuksen mukaisesti eteni kehä I-Kivikontien eritasoliittymän II vaiheen rakentaminen ja kehä I / Vihdintie-Espoon raja sekä kehä I/Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän toteutus käynnistyi. Kehä I / Myllypuron eritasoliittymän tiesuunnitelmasta kaupunki antoi lausunnon. Meluntorjunnan rakennussuunnitelmat Porvoonväylällä Jakomäen kohdalla ja Lahdenväylällä Sepänmäen kohdalla valmistuivat.

Muissa kadunpidon investoinneissa suurin menoerä käytettiin massojen hyötykäyttöhankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen. Lumen vastaanottopaikkojen ja hiekkasiilojen osalta kehittämistä ja kunnostusta jatkettiin. Yleisten käymälöiden vaatimaa kunnallistekniikkaa rakennettiin suunnitellun mukaisesti.

Liityntäpysäköinnin määräraha jäi käyttämättä, koska Pohjois-Haagan aseman seudun liikennejärjestelyt siirtyivät vuoteen 2016.

Projektialueilla katumäärärahalla toteutettiin seuraavat kohteet:

- Kamppi-Töölönlahti – alueen pääkohteet olivat Alvar Aallon kadun ja Töölönlahden kadun viimeistelyt.
- Jätkäsaaren projektialueen katujen rakentaminen keskittyi Tyynenmerenkadun, Välimerenkadun ja Hietasaarenkujan rakentamiseen sekä Saukonpaaden alueella Heino Kasken kadun, Länsisatamankadun ja Saukonpaadenrannan rakentamiseen. Jätkäsaassa Saukonlaituri itä –hankkeen katujen rakentaminen viivästyi samoin Hyväntoivonpuiston taidetukimuurien toteutus.
- Kalasatamassa koko alueen rakentaminen on käynnistynyt alkuperäisesti budjetoitua hitaammin johtuen Redin rakentamisen viivästymisestä. Suunnitteluhankkeiden eteneminen on ollut hieman ajateltua hitaampaa, johtuen esim. maankäytönsuunnittelun etenemisestä. Kalasataman alueen kunnallistekniikan rakentaminen eteni mm. Sörnäistenniemiessä, Kalasataman

23.2.2016

keskuksessa ja Sompasaareissa. Myös Isoisänsillan rakentaminen Kalasataman ja Mustikkamaan välille eteni.

- Kruunuvuorenrannan projektialueen rakentaminen keskittyi Koirasaarentien länsiosan, Hopealaakson, Kaitalahden katujen saneerauksen ja Haakoninlahti I katujen toteuttamiseen. Itäväylä/Linnanrakentajantien ensimmäisenä vaiheena käynnistettiin Suunnittelijankadun sillan mahdollistava tukimuuriurakka Operaattorinkadulla. Varsinainen Suunnittelijankadunsillan toteutus odottaa voimalinjan (110 kV) siirtoa vuoteen 2017. Kruunusilloille välillä Kalasatama-Laajasalo laadittiin yleis- ja hankesuunnitelmaa sekä erilaisia sillan toteuttamista edeltäviä selvityksiä kuten vesilupahakemus. Sillan mahdollistava asemakaava välille Kruunuvuori-Nihti hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa.
- Pasilan alueen katurakentaminen eteni Konepajan alueella ja Ilmalassa. Keski-Pasilan keskuksen katurakentaminen keskittyi Uuden Pasilan sillan, Teollisuuskadun, ja Veturitien rakentamiseen. Pohjois-Pasilan työpaikka-alueen katujen suunnittelu odottaa asemakaavamuutoksen etenemistä kaupunkisuunnitteluvirastossa. Keski-Pasilassa KVR-urakkaan sisältyvät työt olivat myöhässä Firdonkadun (ent. Maistraatinportin jatke) ja Veturitien sekä kunnallistekniikan kanaalin osalta. Lisäksi Teollisuuskadun työt ovat viivästyneet.
- Kuninkaankolmion alueella Honkasuolla vuonna 2014 käynnistynyt katu-urakka valmistui. Pääpaino rakentamisessa oli Kuninkaantammen alueella, jossa toteutettiin Kuninkaantammenkatua, Kuninkaantammenkiertoa ja alueen hulevesijärjestelmää.

9.2 Puistorakentaminen

Puisto- ja viheraluerakentamisen määrärahat vuonna 2015 olivat 14,01 milj. euroa ja käyttö oli 11,07 milj. euroa. Määrärahoja jäi käyttämättä Kamppi-Töölönlahti alueen, Jätkäsaaren, Kalasataman puistojen ja Kuninkaankolmion puistojen osalta.

Puistojen merkittävimmät uudisrakennuskohteet olivat Hermanninpuisto, Maarianmaanpuisto, Sorvaajanpuisto ja Solvikinpuisto. Huomattavimmat peruskorjauskohteet olivat Köydenpunojanpuisto ja leikkipuisto Tuorniemi. Puistorakentamisen määrärahoilla toteutettiin myös pieniä puistojen saneeraus-täydennysistutus- ja järjestelytyöitä sekä ulkovalaistuksen peruskorjausta.

Kokonaisuutena puistojen uudisrakentamisen ja peruskorjausten määräraha on ollut alimitoitettu ja puistorakentamista joudutaan lykkäämään sekä uudisrakentamisen että nykyisten puistojen peruskorjauksen osalta. Tilanne on epätydyttävä erityisesti uusien asukkaiden kannalta ja näiden investointien määrää tulee lisätä nykytasosta.

Projektialueiden puistojen osalta määrärahalla toteutettiin seuraavat kohteet:

- Kamppi-Töölönlahti alueella Töölönlahden puiston väliaikaisen puiston rakentaminen eteni.
- Jätkäsaaren alueella rakennettiin Selkämerenpuistoa. Kalasataman puiston rakentaminen aloitettiin. Kuninkaankolmion alueella suunniteltiin Helene Schjerfbäkin puistoa.

23.2.2016

9.3 Esirakentaminen ja lähiörahostohankkeet

Katu- ja puistorakentamisen lisäksi katu- ja puisto-osasto vastasi esirakentamis- ja lähiörahostohankkeiden suunnittelusta ja rakentamisesta kaupunginhallituksen kyseisiin hankkeisiin osoittamien määrärahojen mukaisesti. Esirakentamisen toteutunut kokonaisvolyymi vuonna 2015 oli 30,8 milj. euroa ja lähiörahoston 1,6 milj. euroa.

Esirakentamisen painopiste oli projektialueilla Kamppi-Töölönlahti, Kalasatama, Jätkäsaari, Kruunuvuorenranta, Pasila ja Kuninkaankolmio. Muita pienempiä kohteita olivat Alakivenpuiston ja Tankovainion alueen esirakentaminen.

Lähiörahostohankkeista valmistuivat Jakomäenporras, Linnapellonpuisto, leikkipuisto Salpausselkä. Edelleen jatkuvia kohteita ovat Ala-Malmintorin ja Pekanraitin kunnostus, Runar Schildtin puisto, Vanhaistenpuisto, Kelkkapuiston skeittipaikka, Kostinkallio sekä leikkipuisto Mäkitorppa.

9.4 Katu- ja puistoinvestointien tulevaisuuden näkymiä

Katujen rakentamiseen varattu määräraha on n. 107,7 milj. euroa ja se on 4,6 % suurempi kuin vuonna 2015. Pääpaino rakentamiskohteissa on aluerakentamisen projektialueilla Jätkäsaarella, Kalasatamassa, Kruunuvuorenrannassa, Pasilassa ja Kuninkaankolmiossa.

Projektialueille on talousarviossa osoitettu rahoitusta etupainotteisesti ja on erittäin todennäköistä, että ainakin Pasilan ja Kalasataman projektialueelta määrärahaa jää käyttämättä. Määrärahan riittävydessä on paineita ainakin Kruunuvuorenrannan alueella ja tarvittaessa haetaan määrärahasiirtoa toisilta projektialueilta. Myös Jätkäsaaren alueella on paineita määrärahan riittävydelle, koska vuonna 2017 valmistuva Länsiterminaali edellyttää merkittäviä katuinvestointeja jo vuonna 2016.

Uudisrakentamisen osalta on paineita täydennysrakentamisalueiden määrärahan riittävydessä, jotta asuntotuotanto voidaan turvata katurakentamisen osalta. Katujen peruskorjauksen määrärahan riittävyys tulee aiheuttamaan haasteita, koska ulkovalaistuksen saneeraus ja raitiotiehankkeet rakennetussa katuverkossa sisältyvät katujen peruskorjaukseen ilman riittävää määrärahatason nostoa.

Puistojen osalta määräraha on n. 9,4 milj. euroa ja siinä on laskua 11,7 % vuoden 2015 tasosta. Pääpaino on uudisrakentamisessa ja peruskorjauksessa. Puistorahoitus ei mahdollista vahvistuneiden Pakilan ja Klaukkalan asemakaavojen mukaisten siirtolapuutarhojen toteutuksen käynnistystä vaan siirtolapuutarhojen toteutukseen tuleekin miettiä uutta toimintamallia.

9.5 Irtaimen omaisuuden hankinta

Irtaimen hankinta	Tulosbudjetti 1 000 € (sis ylitysoik)	Toteuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Hallinto-osasto	355	348	7-
Arkkitehtuoriosasto	25	20	5-
Palveluosasto	520	492	28-
Katu- ja puisto-osasto	367	183	184-
yhteensä	1 267	1 042	225-

23.2.2016

Hallinto-osasto käytti irtaimen omaisuuden hankintaan tarkoitettuja määrärahoja viraston EA- ja Microsoft-lisenssien hankintaan, muuton aiheuttamaan infran uusimiseen sekä palvelimen levyjärjestelmän uusimiseen.

Arkkitehtuuriosasto hankki aluesuunnittelun selain- ja mobiilisovelluksen pilottiversion.

Palveluosasto käytti irtaimen omaisuuden hankintaan vuonna 2015 noin 0,5 milj. euroa. Määrärahoilla päivitettiin pysäköinninvalvonnan toiminnanohjausjärjestelmää (=PASI) ja hankittiin tiedonkeruulaitteita. Alueidenkäytön toiminnanohjausjärjestelmän sähköistä rajapintaa laajennettiin. Vaalimainostelineitä eduskuntavaaleihin hankittiin.

Katu- ja puisto-osasto käytti 0,18 milj. euroa tietojärjestelmien kehittämiseen ja lisenssimaksuihin. Ylläpidon urakoiden hallintajärjestelmän (LASSO) hankinta eteni. LASSO:n kehittäminen laajeni useamman kaupungin yhteishankkeeksi. Myös hankerekisterin kehittäminen eteni. Helsingin kaupungin FORE -kustannusjärjestelmän lisenssimaksut maksettiin.

9.6 Tilastot ja taulukot

Katurakentaminen tehtäväryhmittäin vuonna 2015

Kadut, liikenneväylät ja radat	Tulosbudjetti 1 000 € (sis. ylitysoik.)	Toteuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Uudisrakentaminen	24 190	23 672	518-
Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt	37 740	24 706	13 034-
Yhteishankkeet liikenneviraston kanssa	24 940	8 784	15 306-
Muut kadunpidon investoinnit	1 360	1 313	47-
Liityntäpysäköintipaikat	1 500	0	1500-
Projektialueiden kadut	63 150	35 717	27 433-
Kadut yhteensä	152 880	94 191	58 689-

Puistorakentaminen tehtäväryhmittäin vuonna 2015

Puistorakentaminen	Tulosbudjetti 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Uudet puistot, istutukset ja leikkipaikat	4 858	4 850	8-
Kamppi - Töölönlahti -alueen puistot	9 155	6 224	2 931-
Puistot yhteensä	14 013	11 074	2 939-

15.2.2016

LIITTEET

Rakennushankeluettelo

Merkittävimmät katurakennuskohteet vuonna 2015

Kadun suunnittelu

- Iso Robertinkatu
- Mannerheimintie Kuusitie-Tilkanvierto
- Mannerheimintie Reijolankatu-Nordenskiöldinkatu
- Mannerheimintie Paavo Nurmen tie-Postikatu
- Teollisuuskatu Päijänteentie-Vääksyntie
- Veturitie Nordenskiöldinkatu-Hakamäentie
- Siltalanpuiston kadut
- Kalasataman keskuksen kadut
- Sompasaaren alueen kadut
- Laajasalon keskuksen kadut
- Kruunusillat

Katujen uudisrakentaminen

- Isonvan kaava-alue
- Maunulan keskusta
- Tapulikaupungin pohjoisosa
- Gotlanninkatu
- Myllypuron puukylä
- Aurinkolahdti
- Jätkäsaarenkadut
- Isoisänsilta
- Kalasataman keskus
- Sörnäistenniemi
- Keski-Pasilan alue/Pasilansilta
- Teollisuuskatu
- Koirasaarentie

Liikennejärjestelyt ja kevyen liikenteen väylät

- Tapulikaupungintie-Tikkuritie kiertoliittymä
- Helsinginkatu-Vilhonkatu pp-kaista
- Lauttasaarentien pp
- Paciuksenkadun alikulkukäytävä

Katujen ja siltojen peruskorjaus

- Vuorikatu
- Malmin ylikulkusilta
- Haagan risteysilta Nuijamiesten tien yli
- Laajasuontien jalankulkusilta
- Heikinlaakson ylikulkukäytävä
- Trumpettipolun silta
- Pitäjänmäenpolun kevyen liikenteen silta
- Ulkovaikatuksen peruskorjaus

Joukkoliikenteen kehittäminen

- Runkolinjan 560 pysäkit
- Länsimetron asemien ympäristöt
- Siilitien kiertoliittymä

Yhteishankkeet liikenneviraston kanssa

- Kehä I / Kivikontie eritasoliittymän rakentaminen

15.2.2016

Merkittävimmät viherrakennuskohteet vuonna 2015**Puistosuunnittelu**

- Runar Schildtin puisto
- Kastellinpuisto
- Kirsikkapuisto
- Maunulanpuiston itäosa
- Taidemaalarinpuisto
- Avajaispuisto

Puistojen uudisrakentaminen

- Selkämerenpuisto
- Hermanninpuisto
- Maarianmaanpuisto
- Sorvaajanpuisto
- Viikinrannan koira-aitaus
- Solvikinpuisto

Puistojen peruskorjaus

- Köydenpunojanpuisto
- Ulkovalaistuksen peruskorjaus

Merkittävimmät esirakennus- ja lähiörahastokohteet vuonna 2015**Esirakentaminen**

- Töölönlahden alue
- Jätkäsaaren alue
- Kalasataman alue
- Pasilan alue
- Kuninkolmion alue
- Kruunuvuorenrannan alue
- Alakivenpuisto
- Tankovainion alue

Lähiörahastohankkeet

- Ala-Malmin tori ja Pekanraitti
- Leikkipuisto Salpausselkä
- Jakomäenporras
- Runar Schildtin puisto
- Linnanpellonpuisto

15.2.2016

Merkittävimmät HKR-Rakennuttajan vuonna 2015 valmistuneet hankkeet**Uudisrakentaminen**

- Paloheinän tunneli ja Kuusmiehentien liikennejärjestelyt
- Paciuksenkadun alikulkukäytävä
- Keski-Pasilan uusi silta
- Keski-Pasilan keskus, metron työtunneli
- Kuninkaantammen esirakentaminen
- Linnanpajantien esirakentaminen

Korjausrakentaminen

- Kortteli K4 Elefantti
- Itä-Pakilan ala-aste ja lpk Tammi
- Munkkiniemen ala-aste
- Vesalan ylä-aste
- Brändö lågstadieskola/gymnasium
- Lpk Tilhi
- Oulunkylän tekojärata, huoltorakennus
- Vuorikadun saneeraus
- Malmin ylikulkusilta
- Ehrenströmin silta
- Haagan risteysilta S5

Merkittävimmät suunnitteluhankkeet vuonna 2015**Uudisrakennusten arkkitehti-, pää- ja sisustussuunnittelu**

- Lasten päiväkoti Yliskylä
- Lasten päiväkoti Alppikylä
- Outamon oppilaskoti, osastorakennus Nelonen

Peruskorjaus- ja muutostöiden arkkitehti-, pää- ja sisustussuunnittelu

- Lasten päiväkoti Kaivopuisto, peruskorjaus
- Stadin ammattiopisto, kampusalue
- Talpa, muutto- ja sisustussuunnittelu

Mittaus- ja mallinnuskohteet

- Kisahalli, laserkeilaus ja multikopterikuvaus
- Itäkeskuksen kielilukio, laserkeilaus ja multikopterikuvaus
- Ressun lukio, inventointimallinnus

Ammattikeittiöiden peruskorjaus- ja muutossuunnittelu

- Olympiastadion
- Myllypuron palvelukeskus
- Botby grundskola

Uudisrakennusten rakennesuunnittelu

- Vuosaaren tukikohta
- Lasten päiväkoti Alppikylä
- Lasten päiväkoti Yliskylä
- Outamon oppilaskoti, osastorakennus Nelonen

Peruskorjaus- ja muutostöiden rakennesuunnittelu

- Leijonakorttelin kahvila ja ravintolat

Rakenteiden purkusuunnittelu

- Bunkkerin toimistosiiipi
- Helen Suvilahti, huoltorakennus

Uudisrakennuskohteiden, keittiösuunnittelu

- Lasten päiväkoti Alppikylä

15.2.2016

Suoritteet ja tunnusluvut

Katu- ja puisto-osasto	yks.	2011	2012	2013	2014	2015
Katualueet						
Katusuunnitelmat	kpl	89	90	55	71	120
Katujen uudisrakentaminen	ha			6,9	8,8	8,9
Katujen peruskorjaus	ha			7,7	13	7,6
Katujen ylläpito	M€	60	55	53	50	50
Ylläpitokustannukset	€/ m ²	2,7	2,7	2,6	2,4	2,4
Ylläpidettävä katuala	ha	2 184	2 066	2 072	2 083	2114
Kokonaisvastuuhoitoala	ha	1 515	1 520	1 515	1 570	1666
Katuvihreä	ha			470	481	486
Ylläpidettävät sillat	m ²	310 000	315 885	318 778	311 243	310 361
Uudelleen päällystetty katuala	ha	46	40	45	45	49
Yleiset käymälät	kpl	36	37	38	38	38

Katu- ja puisto-osasto	yks.	2011	2012	2013	2014	2015
Viheralueet						
Puistosuunnitelmat	kpl	16	21	11	19	34
Puistojen uudisrakennus	ha			6,2	7	6,0
Puistojen peruskorjaus	ha			4,6	7,6	2,4
Viheralueiden ylläpito	M€	20	20	20	21	22
Ylläpitokustannukset	€/m ²	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ylläpidettävä puistoala	ha	7 107	7 123	7 635	7 396	7 310
Rakennetut puistot	ha		912	877	898	913
Pellot ja niityt	ha		1 180	1 186	1 234	1 045
Metsäiset alueet	ha		4 728	4 739	4 575	4 655
Leikkipaikkoja	kpl	211	214	216	219	224
Leikkipuistoja	kpl	70	69	69	65	64
Siirtolapuutarha-alueita	kpl	9	9	9	9	9
Viljelyspalsta-alueita	kpl	46	46	46	46	45
Kesämaja-alueita	kpl	9	10	10	10	10
Koira-aitauksia	kpl	89	90	90	91	91

Arkkitehtuoriosasto	yks.	2013	2014	2015
Projekteille tehty tunnit	h	37 884	39 798	40 634

Palveluosasto	yks	2011	2012	2013	2014	2015
Pysäköinninvalvonta						
Pysäköintivirhemaksukehotuksia	kpl	222	210	172	162	148 021
Huomautuksia	kpl	817	764	953	420	7 044
Maksuvaatimuksia: käsittelemättä	kpl	200	952	4 376	7 181	145
Ulosottoon lähetettyjä maksumääräyksiä	kpl	57 263	59 598	34 949	343	63 644
Käsittelemättömät vastalauseet päättyi v.12/ 2012- oikaisuvaatimukset alkoi v. 2012	kpl	22 758	14 062	19 251	51 874	874
Ratkaistut vastalauseet	kpl	4 382	6 037	2 595	446	9 225
Lausuntoja hallinto-oikeudelle	kpl	10 886	12 185	15 792	12 798	262
Ajoneuvojen siirtokehotuksia	kpl	236	241	472	492	5 266

15.2.2016

Ajoneuvojen siirtoja (pys. valvonta)	kpl	1 317	1 199	1 454	1 958	4 879
Rengaslukko kiinnitykset väärin						
pysautoille/virhemaksu	kpl	0	0	18	9	4
Lähisiirot (kunnossapito- ja puhtaanapito, katualueen varaukset)	kpl	19 319	18 387	17 272	12 665	14 806
Korvaus/maksumääräykset(maks. kunn.- ja puhtapito)	kpl	25 864	11 232	13 133	8788	9447
Pysäköintimittari- ja automaattipaikat	kpl	22 682	23 539	23 539	23 539	23 539
Pysäköintimittarit	kpl	51	47	12	12	12
Pysäköintiautomaatit	kpl	577	583	601	597	580
Asukaspysäköintitunnukset	kpl	24 999	23 088	23 715	23 285	23 936
Yrityspysäköintitunnukset	kpl	3 287	2 882	3 240	3 317	3 241
Alueiden käyttö		2011	2012	2013	2014	2015
Myönnetyt kaivuluvat	kpl	3 398	2 970	2 894	2644	2 863
Myönnetyt liikennealueen vuokraukset (= ABC-lupa) laskenta päättyi 31.3.2015	kpl	2 979	2 976	2 921	2483	474
Myönnetyt työmaavuokraukset (= aitausluvut) laskenta päättyi 31.3.2015	kpl	421	424	444	495	100
Myönnetyt tilapäiset liikennejärjestely päätökset	kpl	6 377	5 946	6 259	5622	3 437
Aluevuokraukset 1.4.2015 alkaen		0	0	0	0	2 526
Myönnetyt sijoitusluvut	kpl	641	507	431	373	431
Myönnetyt tonttikorkeusilmoitukset	kpl	632	517	698	598	500
Lyhytaikaiset maankäyttöluvat (mm tapaht.promo, banderol)	kpl	1 114	1 187	1 039	1239	1 469
Muu yleisen alueen maanvuokraus	kpl	946	357	1 673	3 229	2 211
Vahingonkorvausasiat		2011	2012	2013	2014	2015
Myönnetyt vahingonkorvaukset, uudet	kpl	377	290	317	229	129
Myönnetyt lisäkorvaukset	kpl	158	172	210	143	88
Hylätyt korvaushakemukset	kpl	410	231	176	143	161
Maksetut vahingonkorvaukset	t€	767	832	1 080	716	397
Asiakaspalvelu		2011	2012	2013	2014	2015
Vastaanotetut puhelut	kpl	63 920	60 611	61 442	54 241	57 960
Asiakaskäynnit	kpl	22 980	23 023	25 241	28 823	34 171
Sähköpostit: rakennusvirasto	kpl	14 818	20 567	18 407	11 689	7 113
Sähköpostit: pysäköinti	kpl	10 594	14 050	10 075	8 347	8 552
Sähköpostit: luvat	kpl	0	0	14 160	19 913	21 983

HKR-Rakennuttaja	yks.	2012	2013	2014	2015
Uudisrakentaminen	M€	77,28	74,22	81,09	65,27
Perusparantaminen	M€	96,45	80,07	68,68	75,13
Uudisrakennukset ja peruskorjaustyöt	brm ²	105 687	39 205	81 542	46 956

15.2.2016

Palkinnot, tapahtumat, julkaisut ja esitteet

Palkinnot

- **Palkinto viraston Twitterille**
Viraston Twitter voitti virkakielikampanjan Onnistumistarinat-kilpailun yleisöäänestyksessä. Palkitsijana Kotimaisten kielten keskus 13.10.2015
- **Isoisänsillalle kunniainnointi**
Palkinto tuli tietomallintamisesta, mutta raati kiinnitti huomiota myös projektiryhmän yhteistyöhön johtamiseen. Palkitsijana Tekla, Bim-Awards 8.10.2015
- **Kruunuvuoren öljysäiliölle palkinto**
Valaistu öljysäiliö tuo tunnelmaa Kruunuvuorenrantaan. Palkinto German Design Award 2015, 19.2.2015
- **Virastolle sertifikaatti työmatkaliikkumisen edistämisestä**
HSL myönsi sertifikaatit työpaikoille, jotka edistävät ympäristöä säästävää työmatkaliikennettä 5/2015
- **Puhuvat patsaat palkittiin**
Elina Nummen ideoimat puhuvat patsaat saivat hopeaa. Samassa kisassa tuli myös kunniainnointi viraston strategiaviestinnälle. Palkitsijana Kuntamarkkinointi, SM-kilpailu, 5/2015
- **Kaupunkipuulinjaukselle kiitosta**
Rakennusviraston kaupunkipuulinjaus sai kunniainnoinnin SKTY:n päivillä. Palkitsijana Kuntatekniikan yhdistys 5/2015
- **REDUST-hanke valittu parhaiden vuonna 2015 arvioitujen LIFE Environment –hankkeiden joukkoon**
EU-rahoitteisessa tutkimushankkeessa etsitään parhaat talvikunnossapidon käytännöt hengitettävän katupölyn vähentämiseen

Julkaisut

- Helsingin ulkovalaistuksen tarveselvitys – valaistuksen tavoitteet ja periaatteet
- Yliskylän aluesuunnitelma 2015–2024
- Viikin arboretum - hoito ja kehittämissuunnitelma 2015–2025
- Helsingin skeittiohjelma 2015–2019
- Tuomarinkylän kartanon hoito- ja kehittämissuunnitelma
- Valmistuneet katu- ja puistokohteet 2014
- Kulosaaren aluesuunnitelma 2016–2025

15.2.2016

Esitteet

- Luontoretkekikaleri 2015
- Puistokummikaleri 2015
- Puukaleri

Tapahtumat

- Kansainvälinen LUCI-tapahtuma 23.–27.9.2015, ulkovalaistuksen asiantuntijoiden kongressi
- Paloheinän joukkoliikennetunnelin avajaiset 7.8.2015
- Gardeniassa omenapuiden leikkausta 12.3.2015
- Viljelyspalsta- ja siirtolapuutarhayhdistyksille 21 neuvontatilaisuutta
- Kevätsiivoustalkoita 189 kpl, osallistujia n. 22 333
- Puistokummeja 594
- Opastettuja puistokävelyitä 23, n. 1508 osallistujaa
- Malminkartanon omenatarhan sadonkorjuu 5.9. ja 20.9., osallistujia n. 1400
- Asukkaat istuttivat kaupunkiin 14 050 kukkasipulia
- Haitallisen hopearuutan ongintatalkoita 7, onkijoita 141
- Muita talkoita 10 kpl, mm. ruovikon niittoa, Vallisaaren maaston siistimistä
- Koiratapahtuma Kaivopuistossa ja Pornaistenniemen koirapuiston avajaisissa
- Kaivopuiston haravointitalkoot 18.10.2015, osallistujia n. 250
- Kukkasipuleita maahan yht. 98 200 kpl kukkasipuli-istutuskoneella neljälle alueelle, kokeilu

Uutta

Kukkasipuleita maahan yht. 98 200 kpl kukkasipuli-istutuskoneella neljälle alueelle, kokeilu

Soivat puut Sibeliuksen 150-juhlavuoden kunniaksi seitsemään puistoon, viiteen eri puulajiin. Hanke jatkuu 2017 loppuun.

Virtuaalinen puistokävely www.vihreatsylit.fi sivustolle tehtiin uusi virtuaalinen puistokävely Merisatamanrannan ja Eiranrannan puistoista.

Kukassa nyt -sarjassa kerrottiin nettisivuillamme, milloin kukat ova loistossaan kaupungin puistoissa.

Tunne puut! -sarjassa esiteltiin Facebookissa 17 puuta, lukijoita 24500